

การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563
สำนักส่งเสริมสุขภาพ

ประภัศร นุชนิยม

กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ สำนักส่งเสริมสุขภาพ
กรมอนามัย

บทคัดย่อ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ สังกัดกรมอนามัย ได้รับจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 เป็นอันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับหน่วยงาน ในสังกัดกรมอนามัย ผู้ศึกษาจึงได้วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลการ เบิกจ่ายงบประมาณเปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณและตัวชี้วัดการรับรองการปฏิบัติ ราชการ กรมอนามัย ดำเนินการโดยเก็บรวบรวมข้อมูลระดับทุติยภูมิจากเอกสารงบประมาณ ที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ผลการศึกษา พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรร งบประมาณรายจ่าย 2 ประเภท ได้แก่ งบดำเนินงาน และงบลงทุน โดยได้รับจัดสรรงบประมาณภาพรวม ดังนี้ 1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 65,585,287.40 บาท 2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 64,284,404.88 บาท และ 3) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 59,713,955.99 บาท ซึ่งงบประมาณ มีแนวโน้มได้รับจัดสรรลดลง เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับงบประมาณรายจ่ายของกรมอนามัย ที่ได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้น เมื่อจำแนกตามประเภทงบประมาณ พบว่า งบดำเนินงานมีสัดส่วนมากถึง ร้อยละ 90 ขึ้นไป โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับงบประมาณสูงสุด รองลงมาคือปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามลำดับ ในส่วนของงบลงทุนมีสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 10 พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับจัดสรรงบประมาณสูงสุด รองลงมาคือปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงผลการเบิกจ่ายงบประมาณเปรียบเทียบกับ แผนการใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า ทั้ง 3 ปีงบประมาณวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณไว้ต่ำกว่า เป้าหมาย แม้บางไตรมาสจะสามารถเบิกจ่ายได้เป็นไปตามแผนการใช้จ่าย แต่ก็ไม่เป็นผลให้สามารถ เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยเมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณ แต่ละไตรมาสเทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมอนามัย พบว่า ไตรมาส 1 - 2 ของทั้ง 3 ปีงบประมาณ ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายในไตรมาส 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เบิกจ่ายงบประมาณ ได้ตามเป้าหมายในไตรมาส 3 เป็นต้นไป ส่วนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เบิกจ่ายงบประมาณไม่ได้ ตามเป้าหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากผลการเบิกจ่ายงบประมาณมีผลต่อคะแนนตัวชี้วัดการรับรองการปฏิบัติ ราชการ ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ จึงพบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีผลประเมิน สูงที่สุด ทั้ง 2 รอบการประเมิน เป็นผลสืบเนื่องจากการเบิกจ่ายเป็นไปตามเป้าหมาย 2 ไตรมาส ขณะที่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายเพียงไตรมาส 4 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละไตรมาสได้ตามเป้าหมาย

คำสำคัญ : วิเคราะห์งบประมาณ, ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถ การสนับสนุนและการช่วยเหลือจากผู้ปรรณชาติหลายท่าน

ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมสุขภาพ หัวหน้ากลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ และหัวหน้ากลุ่มอำนวยการ ที่ให้การสนับสนุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอบพระคุณหัวหน้างานพัฒนายุทธศาสตร์ กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษานี้

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่กลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ เจ้าหน้าที่งานการเงิน กลุ่มอำนวยการ และขอบคุณเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ช่วยสนับสนุนข้อมูลรวมทั้งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ สมาชิกในครอบครัวทุกคน ที่เป็นแรงบันดาลใจให้กำลังใจและให้การสนับสนุนจนการศึกษานี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ประภัสสร นุชนิยม
กรกฎาคม 2564

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(2)
สารบัญ	(3)
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญภาพ	(7)
สารบัญแผนภูมิ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	2
1.4 คำจำกัดความ	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี งานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณ	4
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบประมาณ	8
2.3 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	9
2.4 งานวิเคราะห์หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
2.5 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	19
3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์	19
3.2 ขอบเขตการวิเคราะห์	20
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์	20
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล	20
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์	21
4.1 ผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	21
4.2 ผลการวิเคราะห์การเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	36

(4)

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	45
5.1 สรุปผลการวิเคราะห์	45
5.2 อภิปรายผลการวิเคราะห์	50
5.3 ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	55

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	21
4.2 การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	22
4.3 สถานการณ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จำแนกรายไตรมาส	24
4.4 สรุปการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จำแนกรายไตรมาส	25
4.5 สรุปงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	25
4.6 สถานการณ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	27
4.7 สรุปการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จำแนกรายไตรมาส	28
4.8 สรุปงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	28
4.9 สถานการณ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	31
4.10 สรุปการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จำแนกรายไตรมาส	32
4.11 สรุปงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	32
4.12 สรุปแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	33
4.13 สรุปแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ หมวดงบประมาณ	34
4.14 สรุปแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 -2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ หมวดงบประมาณ	35
4.15 เป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	36
4.16 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	37
4.17 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	39
4.18 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	40
4.19 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ	42
4.20 เปรียบเทียบคะแนนตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	44

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.1	สรุปงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	47
5.2	สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณ เทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายกรมอนามัยและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	49

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์	18

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
4.1	แสดงแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2562 มาตรา 16 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของ คณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ ประสบผลสำเร็จ เป็นรูปธรรม เกิดผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ สูงสุดต่อประชาชน โดยใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญในการผลักดันนโยบายและมาตรการ ต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยใช้ระบบงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานตามยุทธศาสตร์ (Strategic Performance Based Budgeting : SPBB) ที่มุ่งเน้นผลผลิตและผลลัพธ์การดำเนินงานให้เกิด ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์และจากการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งใน ระดับชาติ ระดับกระทรวง และระดับกรมหรือระดับหน่วยงานปฏิบัติ

กรมอนามัย สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้กำหนดแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการและ แผนการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนงานตามแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ตามแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2565) โดยการวางแผน อย่างเป็นระบบเชื่อมโยงจากระดับประเทศสู่ระดับปฏิบัติในระดับหน่วยงาน ช่วยให้การบริหาร งบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเป้าหมายและผลผลิต ตลอดจนเป้าหมาย การเบิกจ่ายงบประมาณตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ผ่านเครื่องมือและกลไกขับเคลื่อนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (Department Operation Center : DOC) ให้ทุกหน่วยงานใช้บันทึกแผนปฏิบัติการ แผนการใช้จ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงานให้สอดคล้องตามภารกิจและงบประมาณที่ได้รับ จัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ เป็นหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย มีภารกิจด้านการส่งเสริมสุขภาพ ประชาชนทุกกลุ่มวัยและมีบทบาทสำคัญด้านการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพของประเทศ ได้ดำเนินการตามนโยบายและขับเคลื่อนงานด้านการส่งเสริมสุขภาพในทุกมิติ ได้รับจัดสรรงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการภายใต้แผน ยุทธศาสตร์และแผนระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามภารกิจ โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบาย เกิดการใช้จ่ายงบประมาณที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

เมื่อพิจารณาการจัดงบประมาณย้อนหลัง 3 ปี ตั้งแต่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 พบว่า สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีมากเป็นอันดับหนึ่งเมื่อเทียบกับหน่วยงานในสังกัดกรมอนามัย โดยทุกปีงบประมาณได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับ ติดตามผลการดำเนินงาน ซึ่งผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติการปฏิบัติราชการของกรมอนามัยด้วย ผู้ศึกษาเห็นว่า แม้ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จะมีการจัดทำแผนปฏิบัติการและวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณ แต่พบว่ายังไม่ได้มีการวิเคราะห์งบประมาณที่ได้รับจัดสรร รวมไปถึงผลการเบิกจ่ายงบประมาณของแต่ละไตรมาส แต่ละปีงบประมาณว่าเป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานหรือเป็นไปตามเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณที่กรมอนามัยกำหนดหรือไม่ ดังนั้น จึงได้ทำการศึกษาวิเคราะห์งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพเพื่อให้มีข้อมูลด้านงบประมาณที่ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน เพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณและกำกับติดตามงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพในปีงบประมาณต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 เปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณและตัวชี้วัดการปฏิบัติการปฏิบัติราชการ กรมอนามัย

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษางบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ ที่ได้รับสรรจากกรมอนามัย

1.4 คำจำกัดความ

หน่วยงาน หมายถึง สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย

หน่วยงานอื่น ๆ หมายถึง สำนัก / กอง / ศูนย์ ในสังกัดกรมอนามัย

งบประมาณรายจ่าย หมายถึง จำนวนเงินอย่างสูงที่หน่วยงานได้รับจัดสรรและอนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อนนี้ผู้กักเงินได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนด

งบประมาณ หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินที่หน่วยงานจัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานภายใต้แผนงาน ผลผลิตหรือโครงการในแต่ละปีงบประมาณ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

เป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ หมายถึง เป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณที่กรมอนามัยกำหนด เพื่อเร่งรัดให้หน่วยงานในสังกัดกรมอนามัยดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการเบิกจ่ายงบประมาณโดยอ้างอิงจากมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีของกระทรวงการคลัง

การใช้จ่ายงบประมาณ หมายถึง การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานเพื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ หมายถึง ความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละเดือนของหน่วยงาน โดยกรมอนามัยประเมินจากร้อยละของการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ 3 ประเภท ได้แก่ (1) ภาพรวม หมายถึง งบประมาณทุกงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรร ยกเว้นงบบุคลากร (2) รายจ่ายประจำ หมายถึง งบดำเนินงาน งบอุดหนุน ยกเว้นงบบุคลากร (3) รายจ่ายลงทุน หมายถึง งบลงทุนที่หน่วยงานได้รับจัดสรร

การจัดสรรงบประมาณ หมายถึง การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ส่วนราชการใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผู้กผัน ทั้งนี้ อาจดำเนินการโดยการอนุมัติเงินประจำงวดหรือโดยวิธีการอื่นใดตามที่สำนักงบประมาณกำหนด

การโอนงบประมาณ หมายถึง การโอนจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายจากแผนงานหรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการใด ๆ ไปตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายของแผนงาน หรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการอื่น

งบประมาณที่ได้รับหลังโอนระหว่างปี หมายถึง งบประมาณที่หน่วยงานได้รับโอนจัดสรรเพิ่มเติมระหว่างปีงบประมาณ

แผนปฏิบัติการประจำปี หมายถึง แผนแสดงรายละเอียดการปฏิบัติงานและแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานในรอบปีงบประมาณ ซึ่งได้รับอนุมัติจากกรมอนามัย

โครงการ หมายถึง โครงการที่กำหนดไว้ในเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปีหรือที่กำหนดขึ้นใหม่ระหว่างปีงบประมาณ

ตัวชี้วัดการรับรองการปฏิบัติราชการ หมายถึง กรอบและเป้าหมายการดำเนินงานตามการรับรองการปฏิบัติราชการที่เป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ในที่นี้หมายถึง ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ได้ผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

2) ผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ ถูกนำไปใช้เป็นฐานข้อมูลงบประมาณประกอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณรายจ่ายและวางแผนการกำกับติดตามงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพในปีงบประมาณต่อไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี งานวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ และวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณและตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการ กรมอนามัย ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณ
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบประมาณ
- 2.3 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- 2.4 งานวิเคราะห์หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดในการวิเคราะห์

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับงบประมาณ

2.1.1 ความหมายของงบประมาณ

จากการทบทวนคำจำกัดความของคำว่า “งบประมาณ” ได้มีหน่วยงานและนักวิชาการให้คำจำกัดความไว้ ดังนี้

กมลทิพย์ คงสวัสดิ์พร⁽¹⁾ ได้ให้ความหมายของงบประมาณไว้ว่า งบประมาณ หมายถึง เครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งของรัฐบาลที่ทำให้ภารกิจต่าง ๆ ของรัฐบาลที่กำหนดไว้ตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม และแผนการใช้จ่ายเงิน สำหรับปีงบประมาณนั้น ๆ ให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างต่อเนื่องและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

รัตติยา สัจจภิรมย์⁽²⁾ ได้ให้ความหมายของงบประมาณ สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง การวางแผนที่จะต้องจ่าย โดยการคิดไว้ล่วงหน้าและแสดงข้อมูลออกมาเป็นตัวเลข แสดงออกมาในรูปของตัวเงินและรูปโครงการดำเนินงานทั้งหมดในระยะหนึ่ง รวมถึงการกะประมาณการบริหาร กิจกรรม โครงการและค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุนการดำเนินงานให้บรรลุตามแผนภายในองค์การ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในอนาคตในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

ไพรัตน์ ตรีการศิรินนท์⁽³⁾ ได้ให้ความหมายของงบประมาณ สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง เครื่องมืออย่างหนึ่งของรัฐบาลที่เป็นเอกสารแสดงถึงความต้องการของรัฐบาลหรือหน่วยงานต่าง ๆ ในภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยแผนทางการเงินและโครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณหนึ่ง ๆ ตามที่รัฐบาลได้สัญญาไว้กับรัฐสภาและประชาชนที่จะใช้เงินภายใต้เงื่อนไขและแนวทางการบริหารที่กำหนดไว้

อารีลักษณ์ พงษ์โสภณ⁽⁴⁾ ได้ให้ความหมายของงบประมาณ สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง แผนที่จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือที่แสดงถึงนโยบายของผู้บริหารในการดำเนินงานและควบคุมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

อเนก เจริญถาวร⁽⁵⁾ ได้ให้ความหมายของงบประมาณ สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการเงินของรัฐบาลที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงรายรับรายจ่ายของโครงการต่างๆ ที่กำหนดว่าจะทำในระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดจำนวนเงินค่าใช้จ่ายของแต่ละโครงการว่าจะต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนเท่าใด และจะหาเงินจากทางใดเพื่อนำมาใช้จ่ายตามโครงการนั้น ๆ

สมนิต บุญญาสัย⁽⁶⁾ ได้ให้ความหมายของงบประมาณ สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง การกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินหรือประมาณการรายรับ-รายจ่ายล่วงหน้า การจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งแสดงในรูปตัวเงิน มีระยะเวลาที่กำหนดที่แน่นอน โดยแสดงกิจกรรมหรือโครงการที่จะปฏิบัติ ซึ่งแผนนี้จะรวมถึงการกะประมาณ บริการ กิจกรรม/โครงการ และค่าใช้จ่าย ตลอดจนทรัพยากรที่จำเป็นในการสนับสนุน การดำเนินงานให้บรรลุตามแผนที่กำหนดไว้

ธนภรณ์ เอกเผ่าพันธุ์⁽⁷⁾ ได้ให้ความหมายของงบประมาณ สรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง แผนงานของผู้บริหารที่จัดทำขึ้นเป็นลายลักษณ์อักษรสำหรับงวดเวลาใดเวลาหนึ่งในอนาคต โดยการจัดทำในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรที่เป็นตัวเงินให้กับงานและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหน่วยงานและองค์การธุรกิจตามที่กำหนดไว้

จากคำจำกัดความของงบประมาณข้างต้น อาจสามารถสรุปได้ว่า งบประมาณ หมายถึง แผนการใช้จ่ายเงินที่หน่วยงานจัดทำขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานภายใต้แผนงาน ผลผลิตหรือโครงการในแต่ละปีงบประมาณ ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

2.1.2 ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณ⁽⁸⁾

งบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารหน่วยงาน โดยสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงานให้เจริญก้าวหน้า ความสำคัญและประโยชน์ของงบประมาณมีดังนี้

1) เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงาน ตามแผนงานและกำลังเงินที่มีอยู่โดยให้มีการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับแผนงานที่วางไว้ เพื่อป้องกันการรั่วไหลและการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็นของหน่วยงาน

2) เป็นเครื่องมือในการพัฒนาหน่วยงาน ถ้าหน่วยงานจัดงบประมาณการใช้จ่ายอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จะสามารถพัฒนาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่หน่วยงานและสังคมโดยหน่วยงานต้องพยายามใช้จ่ายและจัดสรรงบประมาณให้เกิดประสิทธิผลไปสู่โครงการที่จำเป็นรวมทั้งเป็นโครงการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดความก้าวหน้าของหน่วยงาน

3) เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากทรัพยากรหรืองบประมาณของหน่วยงานมีจำกัด ดังนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณเป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรหรือใช้จ่ายเงินให้มีประสิทธิภาพ โดยมีการวางแผนในการใช้และจัดสรรเงิน

งบประมาณไปในแต่ละด้าน และมีการวางแผนการปฏิบัติงานในการใช้จ่ายทรัพยากรนั้น ๆ ด้วย เพื่อที่จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเวลาที่เร็วที่สุดและใช้ทรัพยากรน้อยที่สุด

4) เป็นเครื่องมือกระจายทรัพยากรและเงินงบประมาณที่เป็นธรรม งบประมาณสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการจัดสรรงบประมาณที่เป็นธรรมไปสู่จุดที่มีความจำเป็นและทั่วถึงที่จะทำให้หน่วยงานนั้นสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) เป็นเครื่องมือประชาสัมพันธ์งานและผลงานของหน่วยงาน เนื่องจากงบประมาณเป็นทั้งรวมทั้งหมดของแผนงานและงานที่จะดำเนินการในแต่ละปีรวมทั้งผลที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น หน่วยงานสามารถใช้งบประมาณหรือเอกสารงบประมาณที่แสดงถึงงานต่าง ๆ ที่ทำ เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ

2.1.3 กระบวนการงบประมาณ^{(8) , (9)}

กระบวนการงบประมาณแผ่นดิน (Budget Process) หรือวิธีการงบประมาณ (Budget Procedure) หมายถึง กระบวนการที่เป็นลำดับขั้นตอนเกี่ยวกับการกำหนดแผนความต้องการในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เริ่มตั้งแต่การทบทวนผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผ่านมา การจัดทำรอบวงเงินในระดับมหภาค เป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศ แหล่งที่มาของรายได้ รายได้ของรัฐบาลประจำปี แผนการใช้จ่ายเงินของรัฐบาล การเสนอของงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานต่างๆ ไปจนถึงขั้นที่ฝ่ายบริหาร (รัฐบาล) แลงรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีต่อฝ่ายนิติบัญญัติ (รัฐสภา) เพื่อเสนอรัฐสภาพิจารณาอนุมัติและตราเป็นพระราชบัญญัติประกาศเป็นกฎหมายใช้เป็นกรอบในการบริหารและติดตามประเมินผลงบประมาณรายจ่ายประจำปี

การงบประมาณจะต้องมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนและมีหน่วยงานหลายหน่วยต้องดำเนินการร่วมกันอย่างต่อเนื่องเชื่อมโยงทุกฝ่าย โดยฝ่ายบริหารเป็นผู้จัดทำและนำเสนอฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้พิจารณาอนุมัติแล้ว ทุกฝ่ายนำไปดำเนินการ โดยมีฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้ควบคุมตรวจสอบให้เป็นไปตามที่ได้พิจารณาอนุมัติ

กระบวนการจัดการงบประมาณ หรือเรียกอีกนัยหนึ่งว่า วงจรงบประมาณ (Budget Cycle) คือ กิจกรรมที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการงบประมาณที่กำหนด ได้แก่

1. การจัดเตรียมงบประมาณ
2. การอนุมัติงบประมาณ
3. การบริหารงบประมาณ
4. การติดตามและการประเมินผล

1. การจัดเตรียมงบประมาณ (Budget Preparation)

เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการงบประมาณ ซึ่งฝ่ายบริหาร คือ รัฐบาลมีหน้าที่ในการเสนอ งบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อฝ่ายนิติบัญญัติเพื่อพิจารณาอนุมัติ ในทางปฏิบัติผู้มีบทบาทในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายโดยตรง คือ ส่วนราชการผู้ใช้งบประมาณ (ประกอบด้วยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ) สำนักงบประมาณ มีอำนาจหน้าที่ในการวิเคราะห์คำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายของส่วนราชการ และจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาและเสนอต่อรัฐสภา การจัดเตรียมงบประมาณประกอบด้วย กระบวนการสำคัญ 3 ประการคือ การทบทวนงบประมาณ การวางแผนงบประมาณ และการจัดทำงบประมาณ

1.1. การทบทวนงบประมาณ (Budget Revision)

กระบวนการทบทวนงบประมาณ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวางกรอบในการปรับเปลี่ยนบทบาท ภารกิจ และแผนดำเนินงานของหน่วยงานให้สอดคล้องกับลำดับความสำคัญทางนโยบาย ศักยภาพของหน่วยงาน และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การทบทวนงบประมาณจะให้ความสำคัญกับองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ (1) ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (2) ความพร้อมและศักยภาพของหน่วยงานที่รับนโยบายไปปฏิบัติ (3) กฎหมายรองรับและระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง (4) สภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป (5) นโยบายหรือยุทธศาสตร์การพัฒนาของรัฐบาลใหม่ที่รัฐบาลประกาศในปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน และ (6) แนวโน้มและสถิตีย้อนหลังของวงเงินที่ได้รับจัดสรร

1.2 การวางแผนงบประมาณ (Budget Planning)

การวางแผนงบประมาณ เป็นการสร้างความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจในภาพรวม แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน แผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน เพื่อกำหนดเป็นนโยบายงบประมาณ วงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี การวางแผนงบประมาณที่สำคัญ ประกอบด้วย (1) การคาดการณ์ทางเศรษฐกิจและการคลังมหภาคเป็นการวิเคราะห์และประเมินผลกระทบของการใช้จ่ายภาครัฐที่มีต่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ เพื่อจัดทำข้อเสนอทางเศรษฐกิจมหภาคโดยการพิจารณาร่วมกันของ 4 หน่วยงานหลัก ได้แก่ สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย (2) การประมาณการรายได้กระทรวงการคลัง โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลังจะทำหน้าที่รายงานประมาณการรายได้ต่อที่ประชุม 4 หน่วยงานหลัก เพื่อให้ความเห็นชอบร่วมกันและนำไปเป็นกรอบในการกำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีต่อไป (3) การประมาณการหนี้สาธารณะ เป็นการจัดทำประมาณการภาระหนี้ภาครัฐประจำปี และประมาณการล่วงหน้า รวมทั้งการพิจารณาแผนการก่อหนี้ต่างประเทศ (4) การกำหนดนโยบายงบประมาณ และวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1.3 การจัดทำงบประมาณ (Budget Formulation)

สำนักงบประมาณจะนำเสนอปฏิทินงบประมาณเพื่อให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและแจ้งส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบนโยบายงบประมาณ ยุทธศาสตร์ การจัดสรรงบประมาณ และวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว สำนักงบประมาณจะมีหนังสือแจ้งแนวทางการดำเนินงานในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และคู่มือปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยในส่วนของหน่วยงาน เมื่อกระทรวงได้รับปฏิทินงบประมาณและคู่มือจัดทำคำขอจากสำนักงบประมาณแล้ว กระทรวงจะแจ้งไปยังหน่วยงานในสังกัด เพื่อจัดทำคำของบประมาณส่งให้สำนักงบประมาณพิจารณา และจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีพร้อมทั้งเอกสารงบประมาณเสนอต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาและนำเสนอต่อรัฐสภา

2. การอนุมัติงบประมาณ (Budget Adoption)

การอนุมัติงบประมาณ หมายถึง การพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พร้อมทั้งเอกสารประกอบงบประมาณซึ่งฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลเสนอต่อฝ่ายนิติบัญญัติหรือสภานิติบัญญัติแห่งชาติ โดยร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะผ่านการพิจารณาจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติแล้วจึงนำทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป

3. การบริหารงบประมาณ (Budgeting Execution)

การบริหารงบประมาณเป็นขั้นตอนการนำงบประมาณไปใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพัน โดยเริ่มเมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีผ่านความเห็นชอบและประกาศเป็นกฎหมายใช้บังคับแล้ว ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ผู้ใช้งบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณจะต้องวางแผนการเบิกจ่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมายการให้บริการ ผลผลิต โครงการตามวงเงินงบประมาณรายจ่ายที่ระบุไว้ในเอกสารประกอบพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี (การจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี) ซึ่งการบริหารงบประมาณเกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย การอนุมัติจัดสรรงบประมาณ การโอนเปลี่ยนแปลงรายการ การกันเงินเหลือมือปี ทั้งนี้ จะต้องมีการกำกับ ติดตามการดำเนินงานเพื่อเร่งรัดการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลและตามเป้าหมายการเบิกจ่าย ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ ตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณหรือมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่าย

4. การติดตามประเมินผลงบประมาณ (Budget Monitoring and Evaluation)

การติดตามประเมินผลงบประมาณ หมายถึง ขั้นตอนการควบคุมติดตามการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายการให้บริการของกระทรวง ผลผลิต โครงการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปี และตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานของหน่วยงานที่ผ่านมา

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์งบประมาณ⁽¹⁰⁾

การวิเคราะห์งบประมาณ (Budget Analysis) หมายถึง การใช้เทคนิคหรือวิธีการในการพิจารณาว่าการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐผ่านแผนงาน โครงการ สมควรได้รับการจัดสรรงบประมาณหรือไม่ ถ้าควรได้รับการจัดสรรงบประมาณควรได้รับจัดสรรเท่าไร ซึ่งในการวิเคราะห์จะมีเทคนิค วิธีการและทางเลือกหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความถนัดและลักษณะของงานที่จะทำการวิเคราะห์ ซึ่งจะใช้การวิเคราะห์งบประมาณตามผลผลิตและงบรายจ่าย ดังนี้

1. การวิเคราะห์งบประมาณตามผลผลิต หมายถึง การพิจารณารายละเอียดค่าใช้จ่ายหรืองบประมาณทั้งสิ้นที่ใช้ในการจัดทำการผลิต โดยคำนวณจากกิจกรรมหลักของผลผลิตตามประมาณรายจ่าย 5 งบรายจ่าย ต้องอยู่บนพื้นฐานของความเป็นไปได้ คล้ายกับการวิเคราะห์ความเหมาะสม

ของโครงการ โดยต้องพิจารณาปัจจัย ดังนี้ (1) ความพร้อมและขีดความสามารถในการปฏิบัติงาน (2) ความเป็นไปได้ทางเทคนิค (3) ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจและสังคม (4) ความเหมาะสมทางการเงิน ความสำเร็จและความก้าวหน้าของผลผลิตกับแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งจะเปรียบเทียบกับปีงบประมาณที่ผ่านมา (5) การวิเคราะห์ในระดับกิจกรรม

2. การวิเคราะห์งบประมาณตามงบประมาณรายจ่าย หมายถึง การพิจารณารายละเอียดค่าใช้จ่ายของแต่ละงบประมาณตามหลักการจำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ ซึ่งแบ่งเป็น 5 งบรายจ่าย ได้แก่ งบบุคลากร งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น ซึ่งการวิเคราะห์ในลักษณะนี้จะให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ เพื่อให้มีการใช้ทรัพยากรมนุษย์ เงิน เครื่องมือและอุปกรณ์อย่างประหยัด

การวิเคราะห์ (Analysis) ผู้ดำเนินการจะต้องใช้ความสามารถและทักษะเพื่อแยกแยะทางความคิดหรือทางวัตถุเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพื่อให้เห็นองค์ประกอบ ศึกษาให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดสิ่งนั้นหรือเรื่องนั้น อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง การวิเคราะห์งบประมาณจึงเป็นกระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานะการเงิน การคลังและผลการดำเนินงานขององค์การจากการบริหารงบประมาณ และนำข้อเท็จจริงที่ได้จากการวิเคราะห์งบประมาณ มาใช้เสนอแนะแนวทางหรือประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร วินิจฉัยปัญหาในการบริหารงานและกำหนดแผนการดำเนินงานต่อไป ซึ่งข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์จะต้องใช้ข้อมูลอย่างน้อย 2 ปี นำมาเปรียบเทียบกัน โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหัวข้อเรื่องที่จะวิเคราะห์ให้ชัดเจนว่าต้องการวิเคราะห์สืบค้นหาที่มาที่ไปของเรื่องอะไร

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดจุดมุ่งหมายเป้าประสงค์ให้ชัดเจนว่าจะนำผลการวิเคราะห์ไปดำเนินการสิ่งใดต่อ

ขั้นตอนที่ 3 ดำเนินการแยกแยะสืบค้นเปรียบเทียบโดยการคิดย้อนหลังหาองค์ประกอบที่มาที่ไปของสิ่งที่กำลังทำการวิเคราะห์ว่าจะเกิดขึ้นด้วยองค์ประกอบใดบ้าง โดยองค์ประกอบนั้นอาจมีข้อเดียวหรือหลายข้อประกอบกันขึ้นอย่างเหมาะสม จนเป็นที่มาของสิ่งที่ได้กำลังทำการวิเคราะห์สืบค้น

ขั้นตอนที่ 4 การนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมาย โดยจะนำเสนอต่อสาธารณะหรือเก็บเป็นข้อมูลวิเคราะห์ส่วนตัวก็แล้วแต่จุดประสงค์ของผู้ทำการวิเคราะห์

2.3 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

ผู้ศึกษาได้รวบรวมกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามภารกิจด้านงบประมาณ ดังนี้

2.3.1 พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561⁽¹¹⁾

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

“งบประมาณรายจ่ายข้ามปี” หมายความว่า งบประมาณรายจ่ายที่มีระยะเวลาการใช้ได้เกินปีงบประมาณตามวัตถุประสงค์และระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

“กฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม หรือพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายแล้วแต่กรณี

“ปีงบประมาณ” หมายความว่า ระยะเวลาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคมของปีหนึ่ง ถึงวันที่ 30 กันยายนของปีถัดไป และให้ใช้ปี พ.ศ. ที่ถัดไปนั้นเป็นชื่อสำหรับปีงบประมาณนั้น

“เงินนอกงบประมาณ” หมายความว่า บรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีอื่นใดที่ต้องนำส่งคลัง แต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง

“หนี้” หมายความว่า ข้อผูกพันที่จะต้องจ่ายหรืออาจจะต้องจ่ายเป็นเงิน สิ่งของหรือบริการไม่ว่าจะเป็นข้อผูกพันอันเกิดจากการกู้ยืม การค้าประกัน การซื้อหรือการจ้างโดยใช้เครดิตหรือจากการอื่นใด

“เงินจัดสรร” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่แบ่งสรรให้จ่าย หรือให้ก่อนนี้ผู้ผูกพันในระยะเวลาหนึ่ง

“หน่วยรับงบประมาณ” หมายความว่า หน่วยงานของรัฐที่ขอรับหรือได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย และให้หมายความรวมถึงสภาอากาศไทยด้วย

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า

- (1) ส่วนราชการ
- (2) รัฐวิสาหกิจ
- (3) หน่วยงานของรัฐสภา ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง ศาลรัฐธรรมนูญ องค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และองค์การอัยการ
- (4) องค์การมหาชน
- (5) ทุนหมุนเวียนที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล
- (6) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- (7) หน่วยงานอื่นของรัฐตามที่กฎหมายกำหนด

“ส่วนราชการ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม และให้หมายความรวมถึงจังหวัดและกลุ่มจังหวัดตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดินด้วย

“รัฐวิสาหกิจ” หมายความว่า

- (1) องค์การของรัฐบาลตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การของรัฐบาล กิจการของรัฐซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งขึ้น หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ
- (2) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจตาม (1) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ
- (3) บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัดที่ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตาม (1) หรือ (2) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (1) และ (2) หรือที่รัฐวิสาหกิจตาม (2) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละห้าสิบ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“คลัง” หมายความว่า ที่เก็บรักษาเงินแผ่นดินของกระทรวงการคลัง และให้หมายความรวมถึงบัญชีเงินฝากที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อการนี้ด้วย

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

2.3.2 ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562⁽¹²⁾

ข้อ 2 ในระเบียบนี้

“หน่วยรับงบประมาณ” หมายความว่า หน่วยรับงบประมาณตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561

“งบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า จำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย

“แผนงาน” หมายความว่า แผนงานที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยด้วยประมาณรายจ่ายหรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

“ผลผลิต” หมายความว่า ผลผลิตที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายหรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

“โครงการ” หมายความว่า โครงการที่กำหนดไว้ในเอกสารประกอบกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายหรือที่กำหนดขึ้นใหม่ในระหว่างปีงบประมาณ

“แผนการปฏิบัติงาน” หมายความว่า แผนการปฏิบัติงานของหน่วยงานรับงบประมาณในรอบปีงบประมาณ

“แผนการใช้จ่ายงบประมาณ” หมายความว่า แผนแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับหน่วยรับงบประมาณเพื่อดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานในรอบปีงบประมาณ

“การโอนงบประมาณรายจ่าย” หมายความว่า การโอนจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายจากแผนงานหรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการใด ๆ ไปตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายของแผนงาน หรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการอื่น

“เงินจัดสรร” หมายความว่า ส่วนหนึ่งของงบประมาณรายจ่ายที่แบ่งสรรให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันในระยะเวลาหนึ่ง

“การโอนเงินจัดสรร” หมายความว่า การโอนจำนวนเงินงบประมาณรายจ่ายที่สำนักงานประมาณอนุมัติจัดสรรจากแผนงาน หรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการใด ๆ ไปตั้งเป็นเงินจัดสรรของของแผนงาน หรือผลผลิต หรือโครงการ หรือรายการอื่น

“การเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร” หมายความว่า การเปลี่ยนแปลงรายการและหรือจำนวนของเงินจัดสรรที่ได้รับอนุมัติเงินจัดสรรจากสำนักงานประมาณ

ข้อ 8 หน่วยรับงบประมาณจะต้องจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อเป็นกรอบแนวทางในการใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย และเพื่อให้ใช้ในการกำกับดูแล และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและ

การใช้จ่ายงบประมาณ โดยแผนดังกล่าวจะต้องแสดงถึงความเชื่อมโยงเป้าหมายการปฏิบัติราชการของหน่วยรับงบประมาณภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ โดยมีเป้าหมายตัวชี้วัด รายการและวงเงินงบประมาณที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เพื่อแสดงถึงผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ

ข้อ 15 การปรับแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่สำนักงบประมาณให้ความเห็นชอบแล้ว ให้กระทำได้ในกรณี ดังนี้

(1) เมื่อกรณีมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงเป้าหมายหรือตัวชี้วัดของแผนงาน ผลผลิต หรือโครงการให้แตกต่างไปจากที่สำนักงบประมาณได้ให้ความเห็นชอบไปแล้ว

(2) เมื่อมีการโอนงบประมาณรายจ่ายไปให้หน่วยรับงบประมาณอื่นตามวิธีการที่กฎหมายกำหนด

(3) เมื่อคณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีที่กำกับดูแลหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับงบประมาณมีนโยบายใหม่ และมีความจำเป็นต้องปรับปรุงเป้าหมายของแผนงาน ผลผลิต หรือโครงการให้สอดคล้องกับนโยบายที่กำหนดขึ้นใหม่นั้น

ข้อ 22 การใช้งบประมาณรายจ่าย การโอนงบประมาณรายจ่าย การโอนเงินจัดสรรหรือการเปลี่ยนแปลงเงินจัดสรร ต้องเป็นไปเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ หน่วยรับงบประมาณต้องดำเนินงานด้วยความโปร่งใส คำนึงถึงประหยัด และคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับ ผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพในการดำเนินการด้วย

2.3.3 การจำแนกประเภทรายจ่ายงบประมาณ ⁽¹³⁾

รายจ่ายตามงบประมาณจำแนกออกเป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ
2. รายจ่ายงบกลาง

1. รายจ่ายของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ หมายถึง รายจ่ายซึ่งกำหนดไว้สำหรับแต่ละส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจโดยเฉพาะ จำแนกออกเป็น 5 ประเภทบรายจ่าย ได้แก่

1.1 งบบุคลากร หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคคลภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว และค่าตอบแทนพนักงานราชการ รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.1.1 เงินเดือน หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ข้าราชการและพนักงานของรัฐทุกประเภท เป็นรายเดือน รวมถึงเงินที่กระทรวงการคลังกำหนดให้จ่ายในลักษณะเงินเดือน และเงินเพิ่มอื่นที่จ่ายควบกับเงินเดือน เช่น เงินประจำตำแหน่งของข้าราชการ เงินค่าตอบแทนเป็นรายเดือนของข้าราชการ เงินเพิ่มค่าวิชา (พ.ค.ว) เงินช่วยเหลือการครองชีพข้าราชการระดับต้น เป็นต้น

1.1.2 ค่าจ้างประจำ หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าจ้างให้แก่ลูกจ้างประจำของส่วนราชการ รวมถึงเงินที่กระทรวงการคลังกำหนดให้จ่ายในลักษณะค่าจ้างประจำ และเงินเพิ่มอื่นที่จ่ายควบกับค่าจ้างประจำ เช่น เงินเบี้ยกนดาร์ (บ.ก) เงินค่าตอบแทนรายเดือนสำหรับลูกจ้างประจำ เงินช่วยเหลือการครองชีพพิเศษ เป็นต้น

1.1.3 ค่าจ้างชั่วคราว หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าจ้างสำหรับการทำงานปกติแก่ลูกจ้างชั่วคราวของส่วนราชการ รวมถึงเงินเพิ่มอื่นที่จ่ายควบกับค่าจ้างชั่วคราว

1.1.4 ค่าตอบแทนพนักงานราชการ หมายถึง เงินที่จ่ายเป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติงานให้แก่พนักงานราชการตามอัตราที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการกำหนด รวมถึงเงินที่กำหนดให้จ่ายในลักษณะค่าตอบแทนพนักงานราชการ และเงินเพิ่มอื่นที่จ่ายควบกับค่าตอบแทนพนักงานราชการ เช่น เงินเพิ่มการครองชีพชั่วคราวของพนักงานราชการ

1.2 งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุ และค่าสาธารณูปโภค รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใดในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.2.1 ค่าตอบแทน หมายถึง เงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานให้ทางราชการตามที่กระทรวงการคลังกำหนด เช่น เงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ เงินตอบแทนคณะกรรมการตรวจการจ้างและควบคุมงานก่อสร้างที่มีคำสั่งแต่งตั้งจากทางราชการ เงินตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ค่าเบี้ยประชุมกรรมการ เป็นต้น

1.2.2 ค่าใช้สอย หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ (ยกเว้นบริการสาธารณูปโภค สื่อสารและคมนาคม) รายจ่ายที่เกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ และรายจ่ายที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายอื่น ๆ โดย (1) รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการ เช่น ค่าเช่าทรัพย์สิน รวมถึงเงินที่ต้องจ่ายพร้อมกับการเช่าทรัพย์สิน เช่น ค่าเช่ารถยนต์ ค่าเช่าอาคารสิ่งปลูกสร้าง ค่าที่ดิน ค่าเช่ารับล่วงหน้า ยกเว้นค่าเช่าบ้านและค่าเช่าตู้ไปรษณีย์ ค่าจ้างเหมาบริการ เพื่อให้ผู้รับจ้างทำการอย่างหนึ่งอย่างใดซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของผู้รับจ้าง แต่มิใช่เป็นการประกอบ ดัดแปลง ต่อเติมหรือปรับปรุงครุภัณฑ์ ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง ค่าซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สิน เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ ค่าเบี้ยประกัน เป็นต้น (2) รายจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ เช่น ค่ารับรอง หมายถึง รายจ่ายในการเลี้ยงรับรองของทางราชการ ค่ารับรองประเภทเครื่องดื่ม เป็นต้น (3) รายจ่ายเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติราชการที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายอื่น ๆ เช่น เงินประกันสังคม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ (ในประเทศ) เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักและพาหนะ เป็นต้น

1.2.3 ค่าวัสดุ หมายถึง รายจ่ายดังต่อไปนี้ (1) รายจ่ายเพื่อจัดหาสิ่งของซึ่งโดยสภาพเมื่อใช้แล้วย่อมสิ้นเปลือง หมดไป แปรสภาพ หรือไม่คงสภาพเดิม หรือสิ่งของที่มีลักษณะคงทนถาวรและมีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดไม่เกิน 5,000 บาท รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระพร้อมกัน เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษี ค่าประกันภัย ค่าติดตั้ง เป็นต้น (2) รายจ่ายเพื่อจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดไม่เกิน 20,000 บาท (3) รายจ่ายเพื่อประกอบ ดัดแปลง ต่อเติม หรือปรับปรุงครุภัณฑ์ที่มีวงเงินไม่เกิน 5,000 บาท ที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้างที่มีวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท (4) รายจ่ายเพื่อประกอบ ดัดแปลง ต่อเติม หรือปรับปรุงครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ที่มีวงเงินไม่เกิน 50,000 บาท (5) รายจ่ายเพื่อซ่อมแซมบำรุงรักษาทรัพย์สินเพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ

1.2.4 ค่าสาธารณูปโภค หมายถึง รายจ่ายค่าบริการสาธารณูปโภค สื่อสารและโทรคมนาคม รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระพร้อมกัน เช่น ค่าบริการ ค่าภาษี เป็นต้น ตามรายการ ดังนี้ (1) ค่าไฟฟ้า (2) ค่าประปา ค่าน้ำบาดาล (3) ค่าบริการโทรศัพท์ เช่น ค่าโทรศัพท์พื้นฐาน ค่าโทรศัพท์เคลื่อนที่ (4) ค่าบริการไปรษณีย์ เช่น ค่าไปรษณีย์ ค่าธนาณัติ ค่าดวงตราไปรษณียากร

ค่าธรรมเนียมการโอนเงินผ่านธนาคาร เป็นต้น (5) ค่าบริหารสื่อสารและโทรคมนาคม รวมถึงค่าใช้จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งบริการสื่อสารและโทรคมนาคม เช่น ค่าสื่อสารผ่านดาวเทียม ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น

1.3 งบลงทุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการลงทุน ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง รวมถึงรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายจากงบรายจ่ายอื่นใด ในลักษณะรายจ่ายดังกล่าว

1.3.1 ค่าครุภัณฑ์ หมายถึง รายจ่ายดังต่อไปนี้ (1) รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งของที่มีลักษณะโดยสภาพคงทนถาวร และมีราคาต่อหน่วยหรือชุดเกินกว่า 5,000 บาท รวมถึงค่าใช้จ่ายที่ต้องชำระพร้อมกัน เช่น ค่าขนส่ง ค่าภาษี ค่าประกันภัย ค่าติดตั้ง เป็นต้น (2) รายจ่ายเพื่อจัดหาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มีราคาต่อหน่วยหรือต่อชุดเกินกว่า 20,000 บาท (3) รายจ่ายเพื่อประกอบ ดัดแปลง ต่อเติม หรือปรับปรุงครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ที่มีวงเงินเกินกว่า 50,000 บาท (4) รายจ่ายเพื่อซ่อมแซม บำรุง รักษาโครงสร้างของครุภัณฑ์ขนาดใหญ่ เช่น เครื่องบิน เครื่องจักรกลยานพาหนะ เป็นต้น ซึ่งไม่รวมถึงค่าซ่อมบำรุงปกติหรือค่าซ่อมกลาง (5) รายจ่ายเพื่อจ้างที่ปรึกษาเพื่อการจัดหาหรือปรับปรุงครุภัณฑ์

1.3.2 ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมายถึง รายจ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง รวมถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ติดตรึงกับที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง เช่น อาคาร บ้านพัก สนามเด็กเล่น สนามกีฬา ถนน รั้ว เป็นต้น รวมถึงรายจ่ายดังต่อไปนี้ (1) ค่าติดตั้งระบบไฟฟ้าหรือระบบประปา รวมถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นการติดตั้งครั้งแรกในอาคารหรือสถานที่ราชการ ทั้งที่เป็นการดำเนินการพร้อมการก่อสร้างอาคารหรือภายหลังการก่อสร้างอาคาร (2) รายจ่ายเพื่อประกอบ ดัดแปลง ต่อเติมหรือปรับปรุงที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง ที่มีวงเงินมากกว่า 50,000 บาท (3) รายจ่ายเพื่อจ้างออกแบบ จ้างควบคุมงานที่จ่ายให้แก่เอกชนหรือนิติบุคคล (4) รายจ่ายเพื่อจ้างที่ปรึกษาเพื่อการจัดหา หรือปรับปรุงที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง (5) รายจ่ายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง เช่น ค่าเวนคืนที่ดิน ค่าชดเชยกรรมสิทธิ์ที่ดิน ค่าชดเชยผลอาสิน เป็นต้น

1.4 งบอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเป็นค่าบำรุงหรือเพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินงานหน่วยงานขององค์กรตามรัฐธรรมนูญหรือหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีใช้ราชการส่วนกลาง ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หน่วยงานในกำกับของรัฐ องค์กรมหาชน รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สภาดำบล องค์กรระหว่างประเทศ นิติบุคคล เอกชนหรือกิจการอันเป็นสาธารณประโยชน์ รวมถึงเงินอุดหนุนงบประมาณมหากษัตริย์ เงินอุดหนุนการศาสนาและรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ โดยงบเงินอุดหนุนมี 2 ประเภท ได้แก่ (1) เงินอุดหนุนทั่วไป หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการ เช่น ค่าบำรุงสมาชิกองค์การอูตุนิยมวิทยาโลก เงินอุดหนุนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด เงินอุดหนุนเพื่อบูรณะท้องถิ่น เป็นต้น (2) เงินอุดหนุนเฉพาะกิจ หมายถึง เงินที่กำหนดให้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของรายการและตามรายละเอียดที่สำนักงบประมาณกำหนด เช่น รายการค่าครุภัณฑ์ หรือค่าสิ่งก่อสร้าง เป็นต้น

1.5 งบรายจ่ายอื่น หมายถึง รายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะประเภทงบรายจ่ายใดงบรายจ่ายหนึ่งหรือรายจ่ายที่สำนักงบประมาณกำหนดให้ใช้จ่ายในงบรายจ่ายนี้ เช่น เงินราชการลับ เงินค่าปรับที่จ่ายคืนให้แก่ผู้ขายหรือผู้รับจ้าง ค่าจ้างที่ปรึกษาเพื่อศึกษา วิจัย ประเมินผลหรือพัฒนาระบบต่าง ๆ

ซึ่งมิใช่เพื่อการจัดหาหรือปรับปรุงครุภัณฑ์ ที่ดินและหรือสิ่งก่อสร้าง ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศชั่วคราว รายจ่ายเพื่อชำระหนี้เงินกู้ เป็นต้น

2. รายจ่ายงบกลาง หมายถึง รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจัดสรรให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ โดยทั่วไปใช้จ่าย ตามรายการดังต่อไปนี้

2.1 เงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ หมายความว่า รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินบำเหน็จบำนาญข้าราชการ บำเหน็จลูกจ้างประจำ เงินทำขวัญข้าราชการและลูกจ้าง เงินทดแทนข้าราชการ วิสามัญ เงินค่าทดแทนสำหรับผู้ได้รับอันตรายในการรักษาความมั่นคงของประเทศ เงินช่วยเหลือข้าราชการบำนาญเสียชีวิต เงินสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ ทหารปฏิบัติงานของชาติหรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม และเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ

2.2 เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ หมายความว่า รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินสวัสดิการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ให้แก่ข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ ได้แก่ เงินช่วยเหลือการศึกษาของบุตร เงินช่วยเหลือบุตร และเงินพิเศษในกรณีตายในระหว่างรับราชการ

2.3 เงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการ หมายความว่า รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินเลื่อนเงินเดือนข้าราชการประจำปี เงินเลื่อนเงินเดือนข้าราชการที่ได้รับการเลื่อนระดับและหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งระหว่างปี และเงินปรับวุฒิข้าราชการ

2.4 เงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ หมายความว่า รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยที่รัฐบาลนำส่งเข้ากองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

2.5 เงินสมทบของลูกจ้างประจำ หมายความว่า รายจ่ายที่ตั้งไว้เพื่อจ่ายเป็นเงินสมทบที่รัฐบาลนำส่งเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพลูกจ้างประจำ

2.6 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินภายในประเทศและหรือต่างประเทศและต้อนรับประมุขต่างประเทศ

2.7 เงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

2.8 ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการรักษาความมั่นคงของประเทศ

2.9 เงินราชการลับในการรักษาความมั่นคงของประเทศ

2.10 ค่าใช้จ่ายตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

2.11 ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ

2.4 งานวิเคราะห์หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐมนต์ ชูวงศ์ศตวรรษ (2558)⁽¹⁴⁾ ได้วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปี ช่วงงบประมาณปี พ.ศ. 2555 – 2557 งานอนามัยแม่และเด็ก สำนักส่งเสริมสุขภาพ สรุปได้ดังนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 กลุ่มอนามัยแม่และเด็กได้รับการจัดสรรงบประมาณตามเป็นปฏิบัติการเป็นเงิน 2,110,500 บาท จากเงินงบประมาณรวม 21,489,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 9.82 มีการใช้จ่ายงบประมาณจำนวน 2,112,239 บาท คิดเป็นร้อยละ 100.08 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 กลุ่มอนามัยแม่และเด็กได้รับการจัดสรรงบประมาณตามเป็นปฏิบัติการเป็นเงิน 5,904,239 บาท จากเงินงบประมาณรวม 26,536,329 บาท คิดเป็นร้อยละ 22.25 มีการใช้จ่ายงบประมาณจำนวน 5,857,350 บาท

คิดเป็นร้อยละ 99.21 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 กลุ่มอนามัยแม่และเด็กได้รับการจัดสรรงบประมาณตามเป็นปฏิบัติการเป็นเงิน 5,567,940 บาท จากเงินงบประมาณรวม 23,338,127.40 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.86 มีการใช้จ่ายงบประมาณจำนวน 5,575,232 บาท คิดเป็นร้อยละ 100.13 เมื่อนำงบประมาณที่ได้รับจัดสรรและงบประมาณที่ใช้ไปของกลุ่มอนามัยแม่และเด็ก ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 - 2557 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ได้รับงบประมาณสูงขึ้น ร้อยละ 18.10 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 ได้รับงบประมาณสูงขึ้น ร้อยละ 35.57 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ได้รับงบประมาณต่ำลง ร้อยละ 36.04 โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2556 กลุ่มอนามัยแม่และเด็กได้รับงบประมาณสูงสุด รองลงมาคือปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ตามลำดับ

สมนิต บุญญาสัย (2561)⁽⁶⁾ ได้วิเคราะห์งบประมาณเงินหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ฝ่ายเผยแพร่และจัดจำหน่าย สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระหว่างปีงบประมาณ 2557 - 2559 พบว่า มีรายรับจริงต่ำกว่าประมาณการรายรับทุกปี โดยปีงบประมาณ 2558 มีรายรับจริงต่ำกว่าประมาณการรายรับสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 23.26 ปีงบประมาณ 2557 คิดเป็นร้อยละ 22.7 และปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 19.04 ตามลำดับ ในขณะที่รายจ่ายจริงต่ำกว่าประมาณการรายจ่ายทั้ง 3 ปี โดยปีงบประมาณ 2557 คิดเป็นร้อยละ 36.73 ปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 29.40 และปีงบประมาณ 2558 คิดเป็นร้อยละ 25.65 ตามลำดับ โดยรายรับจริงสูงสุด ของหน่วยงานคือปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 34.95 รองลงมา คือปีงบประมาณ 2557 คิดเป็นร้อยละ 32.53 และปีงบประมาณ 2558 คิดเป็นร้อยละ 32.52 และรายจ่ายจริงต่ำสุด คือ ปีงบประมาณ 2557 คิดเป็นร้อยละ 30.09 รองลงมา คือปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 34.37 และปีงบประมาณ 2558 คิดเป็นร้อยละ 35.53 แต่ผลต่างจากการดำเนินงานสูงสุดที่สุด คือ ปีงบประมาณ 2557 คิดเป็นร้อยละ 26.17 รองลงมา คือ ปีงบประมาณ 2559 คิดเป็นร้อยละ 21.51 และปีงบประมาณ 2558 คิดเป็นร้อยละ 12.1 ตามลำดับ เมื่อวิเคราะห์แนวโน้มของรายรับจริง - รายจ่ายจริง ปีงบประมาณ 2560 - 2562 โดยใช้ข้อมูลฐานงบประมาณย้อนหลังจากปีงบประมาณ 2557 - 2559 แนวโน้มอีก 3 ปีข้างหน้า พบว่า รายรับจริง - รายจ่ายจริงเป็นไปในทิศทางเพิ่มขึ้น โดยคาดว่าจะมีรายรับจริงสูงกว่า 5.6 ล้านบาท ในขณะที่รายจ่ายรวมจะสูงขึ้นกว่า 4.9 ล้านบาท

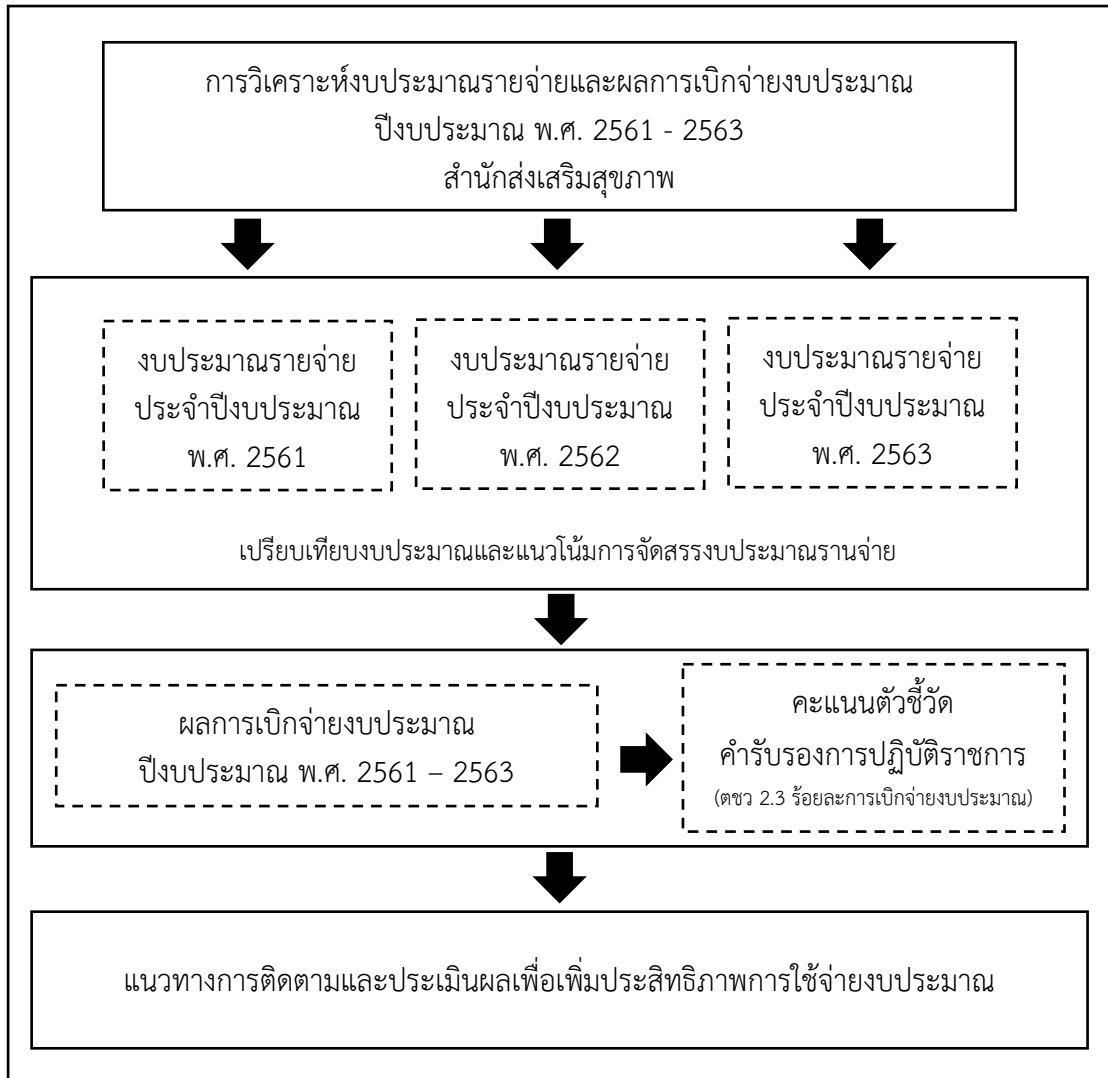
ณัฐภา กิจสมมารถ (2561)⁽¹⁵⁾ ได้วิเคราะห์งบประมาณและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559 พบว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559 ประกอบด้วยงบดำเนินงานและงบลงทุน โดยงบดำเนินงานมีแนวโน้มได้รับจัดสรรลดลง แต่งบลงทุนมีแนวโน้มได้รับจัดสรรเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงบประมาณที่กรมอนามัยได้รับจัดสรรตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559 ที่งบดำเนินงานได้รับลดลงและงบลงทุนได้รับเพิ่มขึ้น โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ได้รับจัดสรรงบประมาณ 12,087,500 บาท เป็นงบดำเนินงานทั้งหมด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้รับจัดสรร 10,320,400 บาท เป็นงบดำเนินงาน 9,800,000 บาท และงบลงทุน 520,400 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้รับจัดสรร 14,664,000 บาท เป็นงบดำเนินงาน 9,036,000 บาท และงบลงทุน 5,628,000 บาท ผลการเบิกจ่ายงบประมาณกองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เปรียบเทียบกับเป้าหมายตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย

ประจำปี พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 ซึ่งไม่ได้รับงบลงทุน เบิกจ่ายงบประมาณได้ต่ำกว่าเป้าหมายทุกไตรมาส ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ได้รับงบดำเนินงานและงบลงทุน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม พบว่า ไตรมาส 1 และไตรมาส 2 เบิกจ่ายได้ต่ำกว่าเป้าหมาย แต่ไตรมาส 3 และไตรมาส 4 เบิกจ่ายได้สูงกว่าเป้าหมาย สำหรับงบลงทุนเบิกจ่ายได้สูงกว่าเป้าหมายทุกไตรมาส และปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้รับงบดำเนินงานและงบลงทุน ผลการเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวม พบว่า ไตรมาส 1 เบิกจ่ายได้ต่ำกว่าเป้าหมาย แต่ไตรมาส 2 ไตรมาส 3 และ ไตรมาส 4 เบิกจ่ายได้สูงกว่าเป้าหมาย สำหรับงบลงทุน ไตรมาส 1 เบิกจ่ายได้ต่ำกว่าเป้าหมาย แต่ไตรมาส 2 ไตรมาส 3 และไตรมาส 4 เบิกจ่ายได้สูงกว่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากระหว่างปีงบประมาณมีการโอน / เปลี่ยนแปลงรายการในทุกไตรมาส จึงส่งผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณทั้งในภาพรวมและรายงบประมาณ สำหรับงบลงทุนที่สามารถเบิกจ่ายได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากการจัดซื้อครุภัณฑ์ ทั้งจำนวน

เมธีรัฐญา เจตน์คุณาวุฒิ (2562)⁽¹⁶⁾ ได้วิเคราะห์ทั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2559 - 2561 ในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำแนกตามหมวดเงิน พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ได้รับงบประมาณทั้งหมด 36,497,709.92 บาท แบ่งเป็นหมวดค่าตอบแทน จำนวน 5,231,040 บาท (ร้อยละ 14.33) หมวดค่าใช้สอย 1,026,566.92 บาท (ร้อยละ 30.21) หมวดค่าวัสดุ 20,228,094 บาท (ร้อยละ 55.42) หมวดค่าสาธารณูปโภค 12,000 บาท (ร้อยละ 0.03) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ได้รับงบประมาณทั้งหมด 37,830,186.26 บาท แบ่งเป็นหมวดค่าตอบแทน จำนวน 7,874,590 บาท (ร้อยละ 20.82) หมวดค่าใช้สอย 10,113,096.26 บาท (ร้อยละ 26.72) หมวดค่าวัสดุ 19,830,500 บาท (ร้อยละ 52.42) หมวดค่าสาธารณูปโภค 12,000 บาท (ร้อยละ 0.03) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับงบประมาณ ทั้งหมด 40,674,718.09 บาท แบ่งเป็นหมวดค่าตอบแทน จำนวน 4,569,980 บาท (ร้อยละ 11.24) หมวดค่าใช้สอย 12,526,738.09 บาท (ร้อยละ 30.80) หมวดค่าวัสดุ 23,566,000 บาท (ร้อยละ 57.94) หมวดค่าสาธารณูปโภค 12,000 บาท (ร้อยละ 0.03)

สันต์ทัศน์ เพ็ญจันทร์ (2564)⁽¹⁷⁾ ได้วิเคราะห์วิเคราะห์ทั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 - 2563 ของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า สำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 ในวงเงิน 14,299,569 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 124,031 บาท (คิดเป็นร้อยละ 0.86) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ในวงเงิน 10,857,900 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 3,441,669 บาท (คิดเป็นร้อยละ 24.07) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ในวงเงิน 11,243,117 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 385,217 บาท (คิดเป็นร้อยละ 3.55) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ในวงเงิน 13,943,063.90 บาท เพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา จำนวน 2,699,947 บาท (คิดเป็นร้อยละ 4.01) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ในวงเงิน 10,743,588 บาท ลดลงจากปีที่ผ่านมา จำนวน 3,199,476 บาท (คิดเป็นร้อยละ 22.95)

2.5 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ เป็นการศึกษาวิเคราะห์งบประมาณที่สำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้รับจัดสรรจากกรมอนามัย และวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมอนามัย ตลอดจนเทียบผลคะแนนตามตัวชี้วัดการรับรองการปฏิบัติราชการ มีรายละเอียดการดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

- 3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์
- 3.2 ขอบเขตการวิเคราะห์
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ ตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) วิเคราะห์สถานการณ์และปัญหา กำหนดหัวข้อ กำหนดวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์
- 2) รวบรวมข้อมูลงบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ
- 3) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี กฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์งบประมาณ
- 4) ออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิคการเปรียบเทียบข้อมูล (Comparative Techniques)
- 5) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่กำหนด
- 6) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบข้อมูลด้วยค่าจำนวนและร้อยละ
- 7) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 8) สรุปผลการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

3.2 ขอบเขตการวิเคราะห์

วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพที่ได้รับสรรจากกรมอนามัย ซึ่งจะใช้ข้อมูลงบประมาณทั้งหมดหลังการโอนจัดสรรระหว่างปีเป็นฐานในการวิเคราะห์งบประมาณ และวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเปรียบเทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ ตามมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณกรมอนามัย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 และตัวชี้วัดคำรับรองการปฏิบัติราชการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลระดับทุติยภูมิเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ ดังนี้

- 1) ตารางข้อมูลซึ่งออกแบบสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์งบประมาณที่ได้รับจัดสรรและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยจำแนกตามประเภทงบรายจ่ายและแบ่งตามปีงบประมาณ
- 2) ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Microsoft Excel สำหรับวิเคราะห์ค่าจำนวนและร้อยละ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับทุติยภูมิจากเอกสารงบประมาณ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 แผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกข้อความแจ้งการจัดสรรเงินงบประมาณประจำปี บันทึกข้อความแจ้งการโอนงบประมาณ รายงานข้อมูลผลการเบิกจ่ายงบประมาณและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 จากกลุ่มบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มอำนวยการ สำนักส่งเสริมสุขภาพ กองแผนงาน และกองคลังกรมอนามัย

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel เพื่อคำนวณหาผลรวมผลต่างและค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)
- 2) นำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและบทวิเคราะห์

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแผนปฏิบัติการประจำปี เอกสารงบประมาณ รวมถึงผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 ผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563

4.2 ผลการวิเคราะห์การเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563

4.1 ผลการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563

กรมอนามัย ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 1,996,889,800 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2,016,780,700 บาท และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 2,030,689,900 บาท โดยจำแนกตามประเภทงบรายจ่าย แสดงดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 กรมอนามัย

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ	งบบุคลากร	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	งบเงินอุดหนุน	งบรายจ่ายอื่น	รวม
2561	1,254.5006	568.3512	165.2659	1.1993	7.5728	1,996.8898
2562	1,195.3968	574.6359	209.7504	2.7820	34.2156	2,016.7807
2563	1,189.1738	609.4665	210.8000	0.7130	20.5366	2,030.6899

ที่มา : 1. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เลขที่ 9
2. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เลขที่ 11
3. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 เลขที่ 11

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 กรมอนามัยได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 19,890,900 บาท (คิดเป็นร้อยละ 0.99) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 13,909,200 บาท (คิดเป็นร้อยละ 0.69) และในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น 33,800,100 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.69 ซึ่งสอดคล้องกับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

โดยกรมอนามัยได้จัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานในสังกัดตามกรอบยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม เพื่อให้หน่วยงานนำไปขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าประสงค์ตามแผนยุทธศาสตร์ ภายใต้แผนปฏิบัติราชการประจำปีของหน่วยงาน โดยในส่วนของสำนักส่งเสริมสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 2 ประเภทรายจ่าย ได้แก่ งบดำเนินงานและ งบลงทุน แสดงดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

ประเภท งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งบดำเนินงาน	50,447,827	96.12	47,019,300	98.27	46,034,534	88.59
งบลงทุน	2,039,000	3.88	825,500	1.73	5,927,900	11.41
รวม	52,486,827	100	47,844,800	100	51,962,434	100
	-	-	ลดลง 8.84%		เพิ่มขึ้น 8.61%	

ที่มา : 1. แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
2. แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
3. แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

จากตารางที่ 4.2 จะเห็นได้ว่า ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการประจำปี เพิ่มขึ้นและลดลงแต่ละปีงบประมาณ แตกต่างกัน โดยพบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับจัดสรรงบประมาณ ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 4,642,027 บาท (คิดเป็นร้อยละ 8.84) และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 4,117,634 บาท (คิดเป็นร้อยละ 8.61) แต่เมื่อเปรียบเทียบแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 พบว่ามีแนวโน้มที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณรวมลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 524,393 บาท (คิดเป็นร้อยละ 1.0) แต่หากพิจารณาในส่วนของงบดำเนินงาน พบว่าได้รับการจัดสรรลดลงจากปี พ.ศ. 2561 จำนวน 4,413,293 บาท (คิดเป็นร้อยละ 8.75)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายแต่ละปี พบว่า นอกจากงบประมาณที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรตามแผนปฏิบัติการประจำปีแล้ว ในระหว่างปีงบประมาณยังได้รับจัดสรรเพิ่มเติมจากกรมอนามัย ส่งผลให้สิ้นปีงบประมาณสำนักส่งเสริมสุขภาพมีงบประมาณเพิ่มขึ้น แต่ในขณะเดียวกันก็มีการโอนงบประมาณไปยังหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงมีการโอนงบประมาณคืนกรมอนามัย ผู้ศึกษาจึงได้วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ไปจนถึงการได้รับจัดสรรเพิ่มเติมจากกรมอนามัย การโอนงบประมาณไปยังหน่วยงานต่าง ๆ และการโอนคืนกรมอนามัย ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรเมื่อสิ้นปีงบประมาณเทียบกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยวิเคราะห์จำแนกแต่ละปีงบประมาณ ดังนี้

4.1.1 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

กรมอนามัยอนุมัติแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ งบประมาณ 52,486,827 บาท โดยต้นปีงบประมาณสำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับโอนจัดสรรงบประมาณ จำนวน 33,692,400 บาท แบ่งเป็นงบดำเนินงาน 31,513,400 บาท และงบลงทุน 2,039,000 บาท ระหว่างปีงบประมาณได้รับการโอนจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมจากกรมอนามัยและสำนักส่งเสริมสุขภาพได้โอนงบประมาณไปยังหน่วยงานอื่น ส่งผลให้ฐานงบประมาณแต่ละไตรมาส มีการเปลี่ยนแปลง โดยพบว่า

ช่วงระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2560 สำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้รับจัดสรรงบดำเนินงาน เพิ่มจากที่กรมอนามัยจัดสรรรอบแรก 7,620,120 บาท โดยได้รับสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม ให้ดำเนินงานตามแผน 6,980,120 บาท สำหรับพิมพ์สื่อ 500,000 บาท และได้รับโอนจากสำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม 140,000 บาท นอกจากนั้น สำนักส่งเสริมสุขภาพได้โอนงบประมาณ 380,000 บาท ให้สำนักโภชนาการสำหรับจัดประชุมขับเคลื่อนนโยบายมหัศจรรย์ 1,000 วัน ส่งผลให้สิ้นไตรมาส 1 มีงบประมาณเพิ่มขึ้นจากการจัดสรรรอบแรก จำนวน 7,240,120 บาท

ไตรมาส 2 ได้รับจัดสรรงบดำเนินงานเพิ่ม 20,619,057 บาท เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตสื่อ 1,500,000 บาท และเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก 19,119,057 บาท นอกจากนั้น ในเดือนมกราคม 2561 ได้รับจัดสรรงบลงทุนเหลือจ่ายจากกรมอนามัยเพิ่มอีก 42,200 บาท แต่ขณะเดียวกันในช่วงปลายไตรมาสก็มีการโอนงบลงทุนเหลือจ่ายคืนกรมอนามัย 574,626.30 บาท ส่งผลให้ไตรมาส 2 มีงบประมาณเพิ่มขึ้นรวมทั้งหมด 20,086,631.70 บาท

ไตรมาส 3 ได้รับจัดสรรงบดำเนินงานเพิ่ม 4,600,450 บาท เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตสื่อ 1,500,000 บาท และโอนจัดสรรเพิ่มดำเนินโครงการส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมโดยใช้ฐานการเรียนรู้ ในตำบลบูรณาการด้านส่งเสริมสุขภาพ 5 กลุ่มวัย 2,178,200 บาท และโครงการป้องกันการเกิดทารกกลุ่มอาการดาวน์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 922,250 บาท นอกจากนั้น มีรายการขอคืนงบประมาณ รายการค่าใช้จ่ายตามสิทธิ์ของบุคลากร ให้กรมอนามัย 227,634 บาท ในส่วนของงบลงทุนได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มอีก 24,600 บาท ส่งผลให้ไตรมาส 3 มีงบประมาณเพิ่มขึ้นรวมทั้งหมด 4,397,416 บาท

ไตรมาส 4 กรมอนามัยได้จัดสรรงบลงทุนเหลือจ่ายให้สำนักส่งเสริมสุขภาพ 35,800 บาท และสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพื่อเพิ่มโอกาสเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 500,000 บาท ขณะเดียวกันสำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้โอนงบประมาณให้กองแผนงาน 30,000 บาท และสำนักงานเลขานุการกรม 35,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ เพื่อขับเคลื่อนบุคลากรสู่ผลสัมฤทธิ์ที่มีสมรรถนะสูง คืนงบประมาณให้กรมอนามัย 82,079.30 บาท โดยเป็นรายการค่าใช้จ่ายตามสิทธิ์ของบุคลากร 26,500 บาท และค่าใช้จ่ายดำเนินการ 55,579.30 บาท ส่งผลให้เมื่อสิ้นไตรมาส 4 สำนักส่งเสริมสุขภาพมีงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น 65,585,287.40 บาท สามารถสรุปสถานการณ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 สถานการณ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

รายการ (รายไตรมาส)	ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4		
	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม
1. ได้รับจัดสรร	31,513,400	2,039,000	33,552,400	38,753,520	2,039,000	40,792,520	59,372,577	1,506,573.70	60,879,150.70	63,745,393	1,531,173.70	65,276,566.70
2. ได้รับจัดสรรเพิ่ม (+)	7,620,120	-	7,620,120	20,619,057	42,200	20,661,257	4,600,450	24,600	4,625,050	500,000	35,800	535,800
3. คืนกรมอนามัย / โอนข้ามหน่วยงาน (-)	(380,000)	-	(380,000)	-	(574,626.30)	(574,626.30)	(227,634)	-	(227,634)	(227,079.30)	-	(227,079.30)
4. ส่วนต่างที่ได้รับจัดสรร (เพิ่มขึ้น /ลดลง)	7,240,120	-	7,240,120	20,619,057	-532,426.30	20,086,630.7	4,372,816	24,600	4,397,416	272,920.70	35,800	308,720.70
5. งบประมาณสิ้นไตรมาส	38,753,520	2,039,000	40,792,520	59,372,577	1,506,573.7	60,879,150.7	63,745,393	1,531,173.70	65,276,566.70	64,018,313.70	1,566,973.70	65,585,287.40

ผู้ศึกษาได้สรุปงบประมาณรายจ่ายแต่ละรายการที่ได้รับโอนจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ ออกเป็นรายไตรมาส เพื่อจะใช้เป็นฐานในการคำนวณผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2561 ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สรุปการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จำแนกรายไตรมาส

หน่วย : บาท

รายการ	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
งบดำเนินงาน	38,753,520.00	59,372,577.00	63,745,393.00	64,018,313.70
งบลงทุน	2,039,000.00	1,506,573.70	1,531,173.70	1,566,973.70
รวม	40,792,520.00	60,879,150.70	65,276,566.70	65,585,287.40

เมื่อวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2561 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับหลังโอนระหว่างปี พบว่า สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการที่ได้รับอนุมัติจากกรมอนามัย 52,486,827 บาท สิ้นปีงบประมาณ มีงบประมาณ 65,585,287.40 บาท เพิ่มขึ้น 13,098,460.40 บาท (คิดเป็นร้อยละ 24.95) โดยงบดำเนินงานเพิ่มขึ้นจาก 50,447,827 บาท เป็น 64,018,313.70 บาท เพิ่มขึ้น 13,570,486.70 บาท (คิดเป็นร้อยละ 26.90) งบลงทุน ลดลงจาก 2,039,000 บาท คงเหลือ 1,566,973.70 บาท ลดลง 472,026.30 บาท (คิดเป็นร้อยละ 23.15) สรุปดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 สรุปงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

ประเภท งบรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับ ตามแผนปฏิบัติการ	งบประมาณที่ได้รับ หลังโอนระหว่างปี	งบประมาณที่เพิ่มขึ้น / ลดลงระหว่างปี	ร้อยละ
งบดำเนินงาน	50,447,827.00	64,018,313.70	13,570,486.70	26.90
งบลงทุน	2,039,000.00	1,566,973.70	-472,026.30	-23.15
รวม	52,486,827.00	65,585,287.40	13,098,460.40	24.95

4.1.2 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

กรมอนามัยอนุมัติแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ งบประมาณ 47,844,800 บาท พร้อมโอนจัดสรรงบประมาณเต็มจำนวนในต้นปีงบประมาณ แบ่งเป็น งบดำเนินงาน 47,019,300 บาท และงบลงทุน 825,500 บาท ระหว่างปีงบประมาณได้รับการโอนจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมจากกรมอนามัย ตลอดจนสำนักส่งเสริมสุขภาพได้โอนงบประมาณไปยังหน่วยงานอื่นส่งผลให้ฐานงบประมาณแต่ละไตรมาสมีการเปลี่ยนแปลง โดยพบว่า

ไตรมาส 1 ช่วงระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้รับจัดสรรงบดำเนินงานให้ดำเนินงานตามแผน เพิ่มจากที่กรมอนามัยจัดสรรรอบแรก 5,850,000 บาท ขณะเดียวกันได้โอนงบประมาณให้ศูนย์อนามัยที่ 5, 6, 9 และสถาบันสถาบันพัฒนาสุขภาพะเขตเมือง

เพื่อดำเนินโครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านแพทยเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุขศาสตร์ รวม 175,000 บาท และโอนงบประมาณให้ศูนย์อนามัยที่ 1 และ 2 เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมพัฒนา มาตรฐานครอบครัวต้นแบบ “เลี้ยงลูกตามคำสอนพ่อ” คุณธรรม 8 ประการตามหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” รวม 100,000 บาท ในส่วนของงบลงทุน ได้โอนงบประมาณเหลือจ่ายหลัง ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแล้วคิกรมอนามัย 24,350 บาท ทำให้ไตรมาส 1 มีงบประมาณเพิ่มขึ้นจาก จัดสรรรอบแรก 5,550,650 บาท รวมมีงบประมาณ 53,395,450 บาท

ไตรมาส 2 ได้รับจัดสรรงบดำเนินงานเพิ่ม 3,175,000 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผลิตสื่อ 2,875,000 บาท และได้รับโอนจากสำนักทันตสาธารณสุข 300,000 บาท เพื่อสนับสนุนการจัด ประชุมวิชาการเครือข่ายเด็กไทยสุขภาพดี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ขณะเดียวกันได้โอนงบประมาณ ให้สำนักโภชนาการ 100,000 บาท เพื่อจัดประชุมจัดทำแนวทางการเสริมสร้างศักยภาพทักษะ สุขภาพแก่ครูอนามัยในการดูแลสุขภาพนักเรียน และโอนค่าใช้จ่ายตามสิทธิ์ของบุคลากร คิกรมอนามัย 120,000 บาท ในส่วนของงบลงทุน ได้รับจัดสรรงบลงทุนเหลือจ่าย 143,274 บาท และหลังจากดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว มีงบประมาณคงเหลือ 1,071 บาท ส่งคิกรมอนามัย ทำให้ ไตรมาส 2 มีงบประมาณเพิ่มขึ้น 3,097,203 บาท รวมมีงบประมาณ 56,492,653 บาท

ไตรมาส 3 ได้รับจัดสรรงบดำเนินงานเพิ่ม 7,767,950 บาท โดยเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับ ดำเนินงานตามแผน ได้แก่ (1) โครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์กรมอนามัย เพื่อการพัฒนาระบบ ส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม ภายในสำนักส่งเสริมสุขภาพ 150,000 บาท (2) โครงการ ป้องกันการเกิดทารกกลุ่มอาการดาวน์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2,217,950 บาท และ (3) โครงการสนับสนุนการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ 4,000,000 บาท นอกจากนี้ สำนัก ส่งเสริมสุขภาพ ได้โอนงบประมาณให้ศูนย์อนามัยที่ 6 เพื่อใช้ในการเยี่ยมเสริมพลังในพื้นที่ภาคกลาง ภายใต้โครงการเตรียมความพร้อมเด็กอายุ 2 - 5 ปี 150,000 บาท ทำให้ไตรมาส 3 มีงบประมาณ เพิ่มขึ้น 7,617,950 บาท รวมมีงบประมาณ 64,110,603 บาท

ไตรมาส 4 สำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้โอนงบประมาณให้หน่วยงานอื่น ๆ รวม 94,300 บาท เพื่อใช้ในการดำเนินงานภายในหน่วยงาน ได้แก่ สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ 9,300 บาท สำนักเลขานุการกรม 20,000 บาท และศูนย์อนามัยที่ 8 50,000 บาท นอกจากนี้ ได้โอนให้ กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ 15,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงาน และสำนักส่งเสริมสุขภาพได้คิกรมงบประมาณ ให้กรมอนามัย 316,198.12 บาท โดยเป็นรายการค่าใช้จ่ายตามสิทธิ์ของบุคลากร 87,000.01 บาท และค่าใช้จ่ายดำเนินการ 134,898.11 บาท นอกจากนี้ ได้รับจัดสรรงบลงทุน 500,000 บาท สำหรับพัฒนาแอปพลิเคชันคัดกรองความเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์ โดยเมื่อดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว มีงบประมาณคงเหลือคิกรมอนามัย 10,000 บาท ส่งผลให้เมื่อสิ้นไตรมาส 4 สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีงบประมาณรายจ่ายรวมทั้งสิ้น 64,284,404.88 บาท สามารถสรุปสถานการณ์การจัดสรร งบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 สถานการณ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

รายการ (รายไตรมาส)	ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4		
	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม
1. ได้รับจัดสรร	47,019,300	825,500	47,844,800	52,594,300	801,150	53,395,450	55,549,300	943,353	56,492,653	63,167,250	943,353	64,110,603
2. ได้รับจัดสรรเพิ่ม (+)	5,850,000	-	5,850,000	3,175,000	143,274	3,318,274	7,767,950	-	7,767,950	-	500,000	500,000
3. คืนกรมอนามัย / โอนข้ามหน่วยงาน (-)	(275,000)	(24,350)	(299,350)	(220,000)	(1,071)	(221,071)	(150,000)	-	(150,000)	(316,198.12)	(10,000)	(326,198.12)
4. ส่วนต่างที่ได้รับจัดสรร (เพิ่มขึ้น /ลดลง)	5,575,000	(24,350)	5,550,650	2,955,000	142,203	3,097,203	7,617,950	-	7,617,950	(316,198.12)	490,000	173,801.88
5. งบประมาณสิ้นไตรมาส	52,594,300	801,150	53,395,450	55,549,300	943,353	56,492,653	63,167,250	943,353	64,110,603	62,851,051.88	1,433,353	64,284,404.88

ผู้ศึกษาได้สรุปงบประมาณรายจ่ายแต่ละรายการที่ได้รับโอนจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ ออกเป็นรายไตรมาส เพื่อจะใช้เป็นฐานในการคำนวณผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2562 ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 สรุปการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จำแนกรายไตรมาส

หน่วย : บาท

รายการ	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
งบดำเนินงาน	52,594,300.00	55,549,300.00	63,167,250.00	62,851,051.88
งบลงทุน	801,150.00	943,353.00	943,353.00	1,433,353.00
รวม	53,395,450.00	56,492,653.00	64,110,603.00	64,284,404.88

เมื่อวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2562 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับหลังโอนระหว่างปี พบว่า สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับการจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการที่ได้รับอนุมัติจากกรมอนามัย 47,844,800 บาท สิ้นปีงบประมาณ มีงบประมาณ 64,284,404.88 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้น 16,439,604.88 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 34.36 โดยงบดำเนินงานเพิ่มขึ้นจาก 47,019,300 บาท เป็น 62,851,051.88 บาท เพิ่มขึ้น 15,831,751.88 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.67 งบลงทุน เพิ่มขึ้นจาก 825,500 บาท เป็น 1,433,353 บาท เพิ่มขึ้น 607,853 บาท คิดเป็นร้อยละ 73.63 สรุปดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 สรุปงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

ประเภท งบรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับ ตามแผนปฏิบัติการ	งบประมาณที่ได้รับ หลังโอนระหว่างปี	งบประมาณที่เพิ่มขึ้น / ลดลงระหว่างปี	ร้อยละ
งบดำเนินงาน	47,019,300.00	62,851,051.88	15,831,751.88	33.67
งบลงทุน	825,500.00	1,433,353.00	607,853.00	73.63
รวม	47,844,800.00	64,284,404.88	16,439,604.88	34.36

4.1.3 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

กรมอนามัยอนุมัติแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 51,962,434 บาท แบ่งเป็นงบดำเนินงาน 46,034,534 บาท และงบลงทุน 5,927,900 บาท เนื่องจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประกาศบังคับใช้ไม่ทัน วันที่ 1 ตุลาคม 2562 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไข การใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ไปพลางก่อน ในการจัดสรรงบประมาณ จึงใช้ฐานงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมอนามัยจึงจัดสรรงบประมาณรอบแรกเฉพาะ งบดำเนินงาน 43,507,339 บาท หลังจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประกาศบังคับใช้ และระหว่างปีงบประมาณได้รับการโอนจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมจาก กรมอนามัย ตลอดจนสำนักส่งเสริมสุขภาพได้โอนงบประมาณไปยังหน่วยงานอื่น ส่งผลให้ ฐานงบประมาณแต่ละไตรมาสมีการเปลี่ยนแปลง โดยพบว่า

ไตรมาส 1 ช่วงระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย โอนจัดสรรงบประมาณในโครงการราชทัณฑ์ปันสุข ทำความดีด้วยหัวใจ 1,200,000 บาท ขณะเดียวกันก็ได้โอนงบประมาณจากโครงการส่งเสริมการเจริญเติบโตและพัฒนาการเด็กปฐมวัย อย่างมีคุณภาพ ให้สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ 200,000 บาท เพื่อจัดประชุมตามภารกิจ ส่งผลให้ในภาพรวม ไตรมาส 1 มีงบประมาณเพิ่มขึ้นจากจัดสรรรอบแรก 1,000,000 บาท รวมมีงบประมาณ 44,507,339 บาท

ไตรมาส 2 พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ประกาศ บังคับใช้ กรมอนามัยจึงโอนจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมตามแผนปฏิบัติการ 16,361,177 บาท แบ่งเป็นงบดำเนินงานเพื่อใช้ดำเนินการตามแผน 18,248,327 บาท ขณะเดียวกันได้โอนงบประมาณ ให้ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข 29,000 บาท เพื่อจัดประชุมอนุกรรมการดำเนินงาน พระราชบัญญัติควบคุมการส่งเสริมการตลาดอาหารสำหรับทารกและเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 และโอน งบประมาณคืนกรมอนามัย 1,050,000 บาท เป็นการโอนเพื่อให้กรมอนามัยใช้ในการดำเนินงาน 1,000,000 บาท และสำนักส่งเสริมสุขภาพโอนงบประมาณสำหรับจัดทำสื่อความรู้และประชาสัมพันธ์ เกี่ยวกับงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม คืนกรมอนามัย 50,000 บาท นอกจากนี้มีการ โอนงบเหลือจ่ายจากการดำเนินการจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก กลับศูนย์ ทุนกรมอนามัย 6,300,000 บาท ในส่วนของงบลงทุน ได้รับจัดสรรตามแผน 5,927,900 บาท ซึ่งเมื่อดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว มีงบลงทุนเหลือจ่ายคืนกรมอนามัย 11,050 บาท ส่งผลให้ใน ภาพรวมไตรมาส 2 มีงบประมาณ 60,868,516 บาท

ไตรมาส 3 ได้รับจัดสรรงบดำเนินงานเพิ่ม 1,050,000 บาท เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับโครงการ พัฒนาสื่อการสอนออนไลน์หลักสูตรนักพัฒนาสุขภาพในสถานประกอบการ 550,000 บาท และ กรมอนามัยสนับสนุนงบประมาณ 500,000 บาท สำหรับผลิตคู่มือการปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 ขณะเดียวกันสำนักส่งเสริมสุขภาพได้โอน งบประมาณจากโครงการส่งเสริมสุขภาพวัยทำงานในสถานประกอบการเพื่อคุณภาพชีวิตให้

กองกิจกรรมทางกายเพื่อสุขภาพ สำหรับขับเคลื่อนโครงการ 10 ล้าน ครอบครัวยุทธศาสตร์ไทยออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ 1,000,000 บาท โอนสนับสนุนงบประมาณให้สถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ 1,000,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการหน่วยงาน และโอนงบประมาณเพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพวันทำงานในสถานประกอบการให้ศูนย์อนามัยที่ 1 - 12 และสถาบัน พัฒนาสุขภาพระดับเขตเมือง รวม 320,000 บาท นอกจากนี้ ได้คิเงินงบประมาณจากโครงการฝึกอบรม ระยะสั้น การพัฒนาแพทย์เฉพาะทางสาขาเวชศาสตร์ป้องกัน แขนงสาธารณสุขศาสตร์ ให้กรมอนามัย 760,630 บาท เนื่องจากไม่สามารถจัดอบรมได้จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 รวมทั้งคิเงินลงทุนเหลือจ่ายกลับศูนย์ต้นทุนกรมอนามัย 624,000 บาท ในภาพรวมไตรมาส 3 มีงบประมาณลดลง 2,654,630 บาท รวมมีงบประมาณคงเหลือ 58,213,886 บาท

ไตรมาส 4 สำนักส่งเสริมสุขภาพขอรับสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากกรมอนามัย 337,108 บาท และได้รับสนับสนุนงบประมาณสำหรับสำหรับผลิตสื่อภายใต้สถานการณ์การแพร่ ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 รวม 1,200,000 บาท นอกจากนี้ได้โอนงบประมาณเพื่อ ขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพวันทำงานในสถานประกอบการทำงานให้ศูนย์อนามัยที่ 9 32,000 บาท และสำนักส่งเสริมสุขภาพได้คิเงินงบประมาณให้กรมอนามัย รายการค่าใช้จ่ายตามสิทธิ ของบุคลากร 5,000.59 บาท ในภาพรวมไตรมาส 4 มีงบประมาณเพิ่มขึ้น 1,500,069.99 บาท ส่งผลให้เมื่อสิ้นไตรมาศงบประมาณ สำนักส่งเสริมสุขภาพมีงบประมาณรายจ่ายรวมทั้งสิ้น 59,713,955.99 บาท สามารถสรุปงบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 สถานการณ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

รายการ (รายไตรมาส)	ไตรมาส 1			ไตรมาส 2			ไตรมาส 3			ไตรมาส 4		
	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม	งบดำเนินงาน	งบลงทุน	รวม
1. ได้รับจัดสรร	43,507,339	-	43,507,339	44,507,339	-	44,507,339	54,951,666	5,916,850	60,868,516	52,921,036	5,292,850	58,213,886
2. ได้รับจัดสรรเพิ่ม (+)	1,200,000	-	1,200,000	18,248,327	5,927,900	24,176,227	1,050,000	-	1,050,000	1,537,108	-	1,537,108
3. คืนกรมอนามัย / โอนข้ามหน่วยงาน (-)	(200,000)	-	(200,000)	(7,804,000)	(11,050)	(7,815,050)	(3,080,630)	(624,000)	(3,704,630)	(37,038.01)	-	(37,038.01)
4. ส่วนต่างที่ได้รับจัดสรร (เพิ่มขึ้น /ลดลง)	1,000,000	-	1,000,000	10,444,327	5,916,850	16,361,177	(2,030,630)	(624,000)	(2,654,630)	1,500,069.99	-	1,500,069.99
5. งบประมาณสิ้นไตรมาส	44,507,339	-	44,507,339	54,951,666	5,916,850	60,868,516	52,921,036	5,292,850	58,213,886	4,421,105.99	5,292,850	59,713,955.99

ผู้ศึกษาได้สรุปงบประมาณรายจ่ายแต่ละรายการที่ได้รับโอนจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ ออกเป็นรายไตรมาส เพื่อจะใช้เป็นฐานในการคำนวณผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 สรุปการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ จำแนกรายไตรมาส

หน่วย : บาท

รายการ	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
งบดำเนินงาน	44,507,339.00	54,951,666.00	52,921,036.00	54,421,105.99
งบลงทุน	-	5,916,850.00	5,292,850.00	5,292,850.00
รวม	44,507,339.00	60,868,516.00	58,213,886.00	59,713,955.99

เมื่อวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับตามแผนปฏิบัติการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2563 เปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับหลังโอนระหว่างปี พบว่า สำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้รับจัดสรรงบประมาณตามแผนปฏิบัติการที่ได้รับอนุมัติจากกรมอนามัย 51,962,434 บาท สิ้นปีงบประมาณ มีงบประมาณ 59,713,955.99 บาท ซึ่งเพิ่มขึ้น 7,751,521.99 บาท (คิดเป็นร้อยละ 14.92) โดยงบดำเนินงานเพิ่มขึ้นจาก 46,034,534 บาท เป็น 54,421,105.99 บาท เพิ่มขึ้น 8,386,571.99 บาท (คิดเป็นร้อยละ 18.22) และงบลงทุน ลดลงจาก 5,927,900 บาท เหลือ 5,292,850 บาท ลดลง 635,050.00 บาท (คิดเป็นร้อยละ 10.71) สรุปดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 สรุปงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

ประเภท งบรายจ่าย	งบประมาณที่ได้รับ ตามแผนปฏิบัติการ	งบประมาณที่ได้รับ หลังโอนระหว่างปี	งบประมาณที่เพิ่มขึ้น / ลดลงระหว่างปี	ร้อยละ
งบดำเนินงาน	46,034,534.00	54,421,105.99	8,386,571.99	18.22
งบลงทุน	5,927,900.00	5,292,850.00	-635,050.00	-10.71
รวม	51,962,434.00	59,713,955.99	7,751,521.99	14.92

4.1.4 แนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

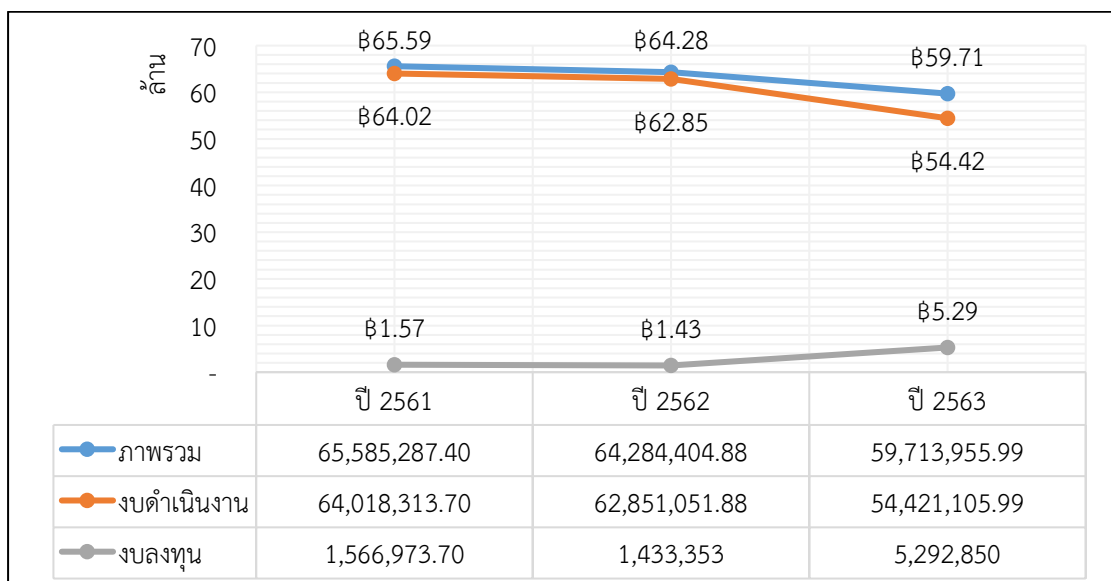
จากการวิเคราะห์ทั้งงบประมาณรายจ่ายที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับตามแผนปฏิบัติการเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับหลังโอนระหว่างปี จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบแนวโน้มงบประมาณรายจ่าย ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 65,585,287.40 บาท จำแนกเป็นงบดำเนินงาน 64,018,313.70 บาท (คิดเป็นร้อยละ 97.61) และงบลงทุน 1,566,973.70 บาท (คิดเป็นร้อยละ 2.39) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 64,284,404.88 บาท จำแนกเป็นงบดำเนินงาน 62,851,051.88 บาท (คิดเป็นร้อยละ 97.77) และงบลงทุน 1,433,353 บาท (คิดเป็นร้อยละ 2.23) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 59,713,955.99 บาท จำแนกเป็นงบดำเนินงาน 54,421,105.99 บาท (คิดเป็นร้อยละ 91.14) และงบลงทุน 5,292,850 บาท (คิดเป็นร้อยละ 8.86) สรุปดังตารางที่ 4.12 และแสดงให้เห็นแนวโน้มในแผนภาพที่ 4.1

ตารางที่ 4.12 สรุปแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563
สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

ประเภท งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งบดำเนินงาน	64,018,313.70	97.61	62,851,051.88	97.77	54,421,105.99	91.14
งบลงทุน	1,566,973.70	2.39	1,433,353.00	2.23	5,292,850.00	8.86
รวม	65,585,287.40	100	64,284,404.88	100	59,713,955.99	100

แผนภูมิที่ 4.1 แสดงแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 -2563
สำนักส่งเสริมสุขภาพ

จากตารางที่ 4.12 และแผนภูมิที่ 4.1 จะเห็นได้ว่า ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีแนวโน้มได้รับการจัดสรรงบประมาณสุทธิเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณในภาพรวมลดลง ใช้งบประมาณ พ.ศ. 2561 เป็นฐาน พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับงบประมาณลดลงจำนวน 1,300,882.52 บาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.98 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 4,570,448.89 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.11 และลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ถึง 5,871,331.41 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.95 โดยงบประมาณมีแนวโน้มลดลงไปในทิศทางเดียวกันกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด

เมื่อพิจารณางบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 จากตารางที่ 4.12 จะเห็นได้ว่า งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 งบดำเนินงาน มีอัตราส่วนที่ได้รับจัดสรรแต่ละปีงบประมาณมากถึงร้อยละ 90 ขึ้นไป วิเคราะห์จากเอกสารแผนปฏิบัติการประจำปี พบว่า งบดำเนินงานที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรนั้น สามารถจำแนกออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) ค่าใช้จ่ายในการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ และ (2) ค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก โดยพบว่า

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 งบดำเนินงาน 64,018,313.70 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ 44,899,256.70 บาท (คิดเป็นร้อยละ 70.14) และค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก 19,119,057 บาท (คิดเป็นร้อยละ 29.86)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบดำเนินงาน 62,851,051.88 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ 44,051,051.88 บาท (คิดเป็นร้อยละ 70.09) และค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก 18,800,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 29.21)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 งบดำเนินงาน 54,421,105.99 บาท แบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการขับเคลื่อนแผนงาน โครงการ 32,321,105.99 บาท (คิดเป็นร้อยละ 59.39) และค่าใช้จ่ายสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก 22,100,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 40.61) สรุปดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 สรุปแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ หมวดงบดำเนินงาน

หน่วย : บาท

รายการ ค่าใช้จ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แผนงาน โครงการ	44,899,256.70	70.14	44,051,051.88	70.09	32,321,105.99	59.39
จัดซื้อนมผง ฯ	19,119,057.00	29.86	18,800,000.00	29.21	22,100,000.00	40.61
รวม	64,018,313.70	100	62,851,051.88	100	54,421,105.99	100

ในส่วนของงบลงทุน พิจารณาจากงบประมาณสุทธิหลังดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับจัดสรร 1,566,973.70 บาท เป็นรายการครุภัณฑ์ 1,142,223.70 บาท (คิดเป็นร้อยละ 72.89) และรายการสิ่งก่อสร้าง 424,750 บาท (คิดเป็นร้อยละ 27.11) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับจัดสรร 1,433,353 บาท เป็นรายการครุภัณฑ์ 1,137,353 บาท (คิดเป็นร้อยละ 79.35)

และรายการสิ่งก่อสร้าง 296,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 20.65) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับจัดสรร 5,292,850 บาท เป็นรายการครุภัณฑ์ 2,917,300 บาท (คิดเป็นร้อยละ 55.12) และรายการสิ่งก่อสร้าง 2,375,550 บาท (คิดเป็นร้อยละ 48.88) เมื่อเปรียบเทียบงบลงทุนที่สำนักส่งเสริมสุขภาพ ได้รับจัดสรรตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับงบประมาณสูงสุด และได้รับเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562 โดยเมื่อจำแนกรายการงบลงทุน พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562 ได้รับงบประมาณรายการครุภัณฑ์มากกว่ารายการที่ดิน สิ่งก่อสร้าง โดยมีอัตราส่วนมากถึงร้อยละ 70 ขึ้นไป ในส่วนของปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีอัตราส่วนรายการที่ดิน สิ่งก่อสร้างมากกว่ารายการครุภัณฑ์ ทั้งนี้อัตราส่วนรายการงบลงทุนในแต่ละปีงบประมาณจะเพิ่มขึ้น หรือลดลงขึ้นอยู่กับความต้องการและแผนการใช้ประโยชน์ครุภัณฑ์ ที่ดิน สิ่งก่อสร้างของหน่วยงานด้วย สรุปดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 สรุปแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 -2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ หมวดงบลงทุน

หน่วย : บาท

รายการค่าใช้จ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ครุภัณฑ์	1,142,223.70	72.89	1,137,353.00	79.35	2,917,300.00	55.12
สิ่งก่อสร้าง	424,750.00	27.11	296,000.00	20.65	2,375,550.00	44.88
รวม	1,566,973.70	100	1,433,353	100	5,292,850	100

4.2 ผลการวิเคราะห์การเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณของกรมอนามัย และแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่บันทึกในระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (Department Operation Center : DOC) ซึ่งผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงาน ให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงานในภาพรวมของกรมอนามัย ตลอดจนเพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

4.2.1 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณของกรมอนามัย

กรมอนามัยได้กำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยอ้างอิง เป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ ของกระทรวงการคลังตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ จำแนกเป้าหมายแต่ละปีงบประมาณ ดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 เป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563

หน่วย : ร้อยละ

เป้าหมายการเบิกจ่าย	ภาพรวม		รายจ่ายประจำ		รายจ่ายลงทุน	
	มติคณะรัฐมนตรี	มาตรการกรมอนามัย	มติคณะรัฐมนตรี	มาตรการกรมอนามัย	มติคณะรัฐมนตรี	มาตรการกรมอนามัย
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561						
ไตรมาส 1	30.29	33	33	33	21.11	19
ไตรมาส 2	52.29	63	55	63	43.11	41
ไตรมาส 3	74.29	90	77	90	65.11	63
ไตรมาส 4	96	100	98.36	100	88	87
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562						
ไตรมาส 1	32	33	36	33	20	29
ไตรมาส 2	54	55	57	55	45	61
ไตรมาส 3	77	84	80	84	65	90
ไตรมาส 4	100	100	100	100	100	100
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563						
ไตรมาส 1	23	33	28	33	8	29
ไตรมาส 2	54	55	58	55	40	61
ไตรมาส 3	77	84	80	84	65	90
ไตรมาส 4	100	100	100	100	100	100

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้เป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ ตามมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณกรมอนามัย ตามที่ปรากฏในตารางที่ 4.15 ในการวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ โดยในการคำนวณผลการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละเดือนของหน่วยงานนั้น กรมอนามัยพิจารณาตามความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณผลการเบิกจ่ายงบประมาณสะสม โดยใช้ฐานข้อมูลจากระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) แบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ (1) ภาพรวม จำนวนจากร้อยผลการเบิกจ่ายสะสมทุกงบรายจ่ายที่หน่วยงานได้รับ ณ วันสุดท้ายของการเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละเดือน (2) รายจ่ายประจำ จำนวนจากร้อยละผลการเบิกจ่ายสะสมของงบดำเนินงานและงบอุดหนุน (ถ้ามี) และ (3) รายจ่ายลงทุน จำนวนจากร้อยละผลการเบิกจ่ายสะสมของงบลงทุนที่หน่วยงานสามารถเบิกจ่ายได้ ในที่นี้ได้วิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาส โดยอ้างอิงผลการเบิกจากงบประมาณจากรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ กองคลังกรมอนามัย มีเป้าหมายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายไตรมาสจำแนกรายปีงบประมาณ ดังนี้

1) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีงบประมาณและมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกรายไตรมาส ดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

ประเภทรายจ่าย	ผลการเบิกจ่าย			
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ภาพรวม	ร้อยละ 33	ร้อยละ 63	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	40,792,520.00	60,879,150.70	65,276,566.70	65,585,287.40
ผลการเบิกจ่าย	9,530,790.04	27,792,068.57	48,335,704.20	65,585,287.40
ร้อยละ (สะสม)	23.36	45.65	74.05	100.00
รายจ่ายประจำ (งบดำเนินงาน)	ร้อยละ 33	ร้อยละ 63	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	38,753,520.00	59,372,577.00	63,745,393.00	64,018,313.70
ผลการเบิกจ่าย (บาท)	8,809,877.34	26,541,494.87	46,804,530.50	64,018,313.70
ร้อยละ (สะสม)	22.73	44.70	73.42	100.00
รายจ่ายลงทุน	ร้อยละ 19	ร้อยละ 41	ร้อยละ 63	ร้อยละ 87
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	2,039,000.00	1,506,573.70	1,531,173.70	1,566,973.70
ผลการเบิกจ่าย	720,912.70	1,250,573.70	1,531,173.70	1,566,973.70
ร้อยละ (สะสม)	35.36	83.01	100.00	100.00

จากตารางที่ 4.16 วิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำแนกประเภทรายจ่าย พบว่า งบลงทุนสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายตั้งแต่ไตรมาส 1 โดยเบิกจ่ายได้ 720,912.70 บาท (ร้อยละ 35.36) สูงกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 16.36 ไตรมาส 2 เบิกจ่ายได้ 1,250,573.70 บาท (ร้อยละ 83.01)) สูงกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 42.01 และสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมด 1,566,973.70 (ร้อยละ 100) ในไตรมาส 3 ช่วงเดือนมิถุนายน 2561

ในส่วนของงบดำเนินงาน พบว่า ไตรมาส 1 - 3 ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย โดยไตรมาส 1 เบิกจ่ายได้ 8,809,877.34 บาท (ร้อยละ 22.73) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 10.17 ไตรมาส 2 เบิกจ่ายได้ 26,541,494.87 บาท (ร้อยละ 44.70) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 18.3 และไตรมาส 3 เบิกจ่ายได้ 46,804,530.50 บาท (ร้อยละ 73.42) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 16.58 แต่เมื่อเข้าไตรมาส 4 สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมดตามแผน 64,018,313.70 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

เมื่อวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเปรียบเทียบกับแผนปฏิบัติการ ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ พบว่า การดำเนินงานของโครงการ กิจกรรมในภาพรวมเป็นไปตามแผน มีเพียงบางรายการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนและมีการปรับแผนการดำเนินงาน ประกอบกับงบดำเนินงานมีสัดส่วนของงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก ถึงร้อยละ 29.86 (19,110,057 บาท) ซึ่งไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ในช่วงไตรมาส 1 - 2 จึงส่งผลให้การเบิกจ่ายงบดำเนินงานในไตรมาส 1 - 2 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม พบว่า งบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก สามารถเบิกจ่ายงบประมาณงวดที่ 1 ได้ในเดือนเมษายน 2561 จำนวน 9,650,147 บาท และงวดที่ 2 เบิกได้ในเดือนมิถุนายน 2561 จำนวน 2,420,874 บาท และเดือนกรกฎาคม 2561 จำนวน 7,47,036 บาท รวมเบิกจ่ายได้ 19,110,057 บาท คิดเป็นร้อยละ 100 ของงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก ซึ่งแม้ว่าจะสามารถเบิกงบงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก ได้ทั้งหมดในไตรมาส 3 ก็ไม่ได้ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาส 3 เป็นไปตามตามเป้าหมาย กระทั่งเข้าสู่ไตรมาส 4 มีการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ จึงสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมด 64,018,313.70 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

ด้วยงบดำเนินงาน ที่มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 97.61 จึงส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณ ภาพรวมมีแนวโน้มการเบิกจ่ายไปในทิศทางเดียวกัน คือ ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย ในไตรมาส 1 - 3 แต่เมื่อสิ้นไตรมาส 4 สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมด 65,585,287.40 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

2) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีงบประมาณและมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกรายไตรมาส ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

รายการ	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ภาพรวม	ร้อยละ 33	ร้อยละ 55	ร้อยละ 84	ร้อยละ 100
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	53,395,450.00	56,492,653.00	64,110,603.00	64,284,404.88
ผลการเบิกจ่าย	9,193,124.24	32,532,679.43	56,209,079.44	63,794,404.88
ร้อยละ (สะสม)	17.22	57.59	87.68	99.24
รายจ่ายประจำ (งบดำเนินงาน)	ร้อยละ 33	ร้อยละ 55	ร้อยละ 84	ร้อยละ 100
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	52,594,300.00	55,549,300.00	63,167,250.00	62,851,051.88
ผลการเบิกจ่าย (บาท)	8,528,974.24	31,589,326.43	55,265,726.44	62,851,051.88
ร้อยละ (สะสม)	16.22	56.87	87.49	100.00
รายจ่ายลงทุน	ร้อยละ 29	ร้อยละ 61	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	801,150.00	943,353.00	943,353.00	1,433,353.00
ผลการเบิกจ่าย	664,150.00	943,353.00	943,353.00	943,353.00
ร้อยละ (สะสม)	82.90	100.00	100.00	65.81

จากตารางที่ 4.17 วิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำแนกประเภทรายจ่าย พบว่า งบลงทุน ได้รับจัดสรร 825,500 บาท หลังจากดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุแล้ว มีงบประมาณคงเหลือ 801,150 บาท โดยในไตรมาส 1 สามารถเบิกจ่ายได้ 664,150 บาท (ร้อยละ 82.90) สูงกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 53.93 เมื่อเข้าสู่ไตรมาส 2 ได้รับจัดสรรงบลงทุนเหลือจ่ายเพิ่มอีก 24,350 บาท รวมมีงบประมาณทั้งสิ้น 943,353 บาท และสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 จากตารางที่ 4.17 จะพบว่าไตรมาส 4 งบลงทุนเพิ่มขึ้น 490,000 บาท โดยกรมอนามัยได้จัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาแอปพลิเคชันคัดกรองความเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์ ส่งผลให้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีงบลงทุนทั้งสิ้น 1,433,353 บาท ซึ่งเมื่อสิ้นปีงบประมาณ เบิกจ่ายได้ 943,353 บาท (ร้อยละ 65.81) ซึ่งไม่ได้ตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด โดยพบว่าเป็นรายการจ้างพัฒนาแอปพลิเคชันคัดกรองความเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์ ซึ่งมีการก่องหนูกพันจัดซื้อจัดจ้าง และเงินกันไว้เบิกเหลือมปี จำนวน 490,000 บาท

ในส่วนของงบดำเนินงาน พบว่า ไตรมาส 1 ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย โดยเบิกจ่ายได้ 8,528,974.24 บาท (ร้อยละ 16.22) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 16.78 ไตรมาส 2 - 4 สามารถเบิกได้งบประมาณได้ตามเป้าหมาย โดยไตรมาส 2 เบิกจ่ายได้ 31,589,326.43 บาท (ร้อยละ 56.87) สูงกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 1.87 ไตรมาส 3 เบิกจ่ายได้ 55,265,726.44 บาท (ร้อยละ 87.49)

สูงกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 3.49 และไตรมาส 4 สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมด 62,851,051.88 บาท คิดเป็นร้อยละ 100

เมื่อวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเปรียบเทียบกับแผนปฏิบัติการ ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ พบว่า การดำเนินงานของโครงการ กิจกรรมในภาพรวมเป็นไปตามแผน และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 สามารถเบิกงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก ได้ตั้งแต่เดือนมกราคม 2562 โดยงวดที่ 1 เบิกจ่ายได้จำนวน 11,433,305 บาท และงวดที่ 2 เบิกจ่ายได้ในเดือนมิถุนายน 2562 จำนวน 7,366,695 บาท รวมแล้วสามารถเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก ได้ทั้งหมดในไตรมาส 3 ด้วยสัดส่วนงบประมาณที่มากถึงร้อยละ 29.21 เมื่อสามารถเบิกงบประมาณได้เร็วและได้ทั้งหมด ประกอบกับกลุ่มต่างๆ สามารถดำเนินงานได้ตามแผน จึงส่งผลให้ภาพรวมงบดำเนินงาน เบิกได้ตามเป้าหมายด้วย

แต่เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวม พบว่า ไตรมาส 1 ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามเป้าหมาย สอดคล้องกับผลการเบิกจ่ายงบดำเนินงาน ส่วนไตรมาส 2 - 3 สามารถเบิกได้ตามเป้าหมาย สอดคล้องกับผลการเบิกจ่ายงบลงทุน และงบดำเนินงาน ส่วนไตรมาส 4 ดังที่กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า ได้รับจัดสรรงบลงทุนเพิ่มขึ้น 490,000 บาท แต่ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณภายในสิ้นไตรมาสได้ ส่งผลให้งบลงทุนเบิกไม่ได้ตามเป้า และส่งผลให้ภาพรวมเบิกไม่ได้ตามเป้าด้วยเช่นกัน โดยเบิกได้ 64,284,404.88 บาท (ร้อยละ 99.24) จากเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด ร้อยละ 100

3) ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีงบประมาณและมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำแนกรายไตรมาส ดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

รายการ	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
ภาพรวม	ร้อยละ 33	ร้อยละ 55	ร้อยละ 84	ร้อยละ 100
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	44,507,339.00	60,868,516.00	58,213,886.00	59,713,955.99
ผลการเบิกจ่าย	5,633,861.00	14,126,571.42	43,694,377.74	57,945,275.99
ร้อยละ (สะสม)	12.66	23.21	75.06	97.04
รายจ่ายประจำ (งบดำเนินงาน)	ร้อยละ 33	ร้อยละ 55	ร้อยละ 84	ร้อยละ 100
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	44,507,339.00	54,951,666.00	52,921,036.00	54,421,105.99
ผลการเบิกจ่าย (บาท)	5,633,861.00	13,783,271.42	40,279,527.74	54,173,605.99
ร้อยละ (สะสม)	12.66	25.08	76.11	99.55
รายจ่ายลงทุน	ร้อยละ 29	ร้อยละ 61	ร้อยละ 90	ร้อยละ 100
งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	-	5,916,850.00	5,292,850.00	5,292,850.00
ผลการเบิกจ่าย	-	343,300.00	3,414,850.00	3,771,670.00
ร้อยละ (สะสม)	-	5.80	64.52	71.26

จากตารางที่ 4.18 วิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำแนกประเภทรายจ่าย พบว่า งบลงทุน ไตรมาส 1 ยังไม่ได้รับการโอนจัดสรรงบประมาณ โดยกรมอนามัยได้โอนจัดสรรงบประมาณในวันที่ 4 มีนาคม 2563 การเบิกจ่ายงบประมาณไตรมาส 2 จึงเบิกจ่ายได้เพียง 343,300 บาท (ร้อยละ 5.80) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 55.2 ไตรมาส 3 เบิกจ่ายได้ 3,414,850 บาท (ร้อยละ 64.52) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 25.48 และไตรมาส 4 เบิกจ่ายได้ 3,771,670 บาท (ร้อยละ 71.26) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 28.74 ซึ่งจะเห็นได้ว่าไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละไตรมาสได้ตามเป้าหมาย โดยมีงบประมาณที่ยังไม่ได้เบิกจ่ายอีก 1,521,180 บาท เป็นงบประมาณสำหรับจ้างปรับปรุงห้องน้ำชาย - หญิง อาคาร 7 ชั้น 2 - 6 ซึ่งผู้รับจ้างดำเนินการล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผนจึงจำเป็นต้องเงินกันไว้เบิกเหลือในปี

ในส่วนของงบดำเนินงาน พบว่า ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณในแต่ละไตรมาสได้ตามเป้าหมาย โดยไตรมาส 1 เบิกจ่ายได้ 5,633,861 บาท (ร้อยละ 12.66) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 20.34 ไตรมาส 2 เบิกจ่ายได้ 13,783,271.42 บาท (ร้อยละ 25.08) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 29.92 ไตรมาส 3 เบิกจ่ายได้ 40,279,527.74 บาท (ร้อยละ 76.11) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 7.89 และไตรมาส 4 เบิกจ่ายได้ 54,173,605.99 บาท (ร้อยละ 99.55) ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ 0.45 โดยในที่นี่เป็นการกันเงินเบิกเหลือปีรายการ จ้างพิมพ์คู่มือข้อควรระวังสำหรับแม่ จำนวน 247,500 บาท ซึ่งได้รับงบประมาณเพิ่มเติมจากกรมอนามัยในช่วงปลายไตรมาส 4

เมื่อวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณเปรียบเทียบกับแผนปฏิบัติการ ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ พบว่า จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม 2562 ส่งผลกระท่อการดำเนินงาน จึงมีการปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดในขณะนั้น เช่น ปรับแผนการอบรม สัมมนา เป็นการผลิตสื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตัวเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปรับรูปแบบการจัดประชุมเป็นระบบออนไลน์ ประกอบกับการเบิกจ่ายงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก ไม่ได้ตามแผนส่งผลให้การเบิกจ่ายงบดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งทั้งงบดำเนินงานและงบลงทุนไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายจึงส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมของสำนักส่งเสริมสุขภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนดด้วย

4.2.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

ตามที่กรมอนามัยมีระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (Department Operation Center : DOC) ซึ่งเป็นเครื่องมือให้ทุกหน่วยงานใช้บันทึกแผนปฏิบัติการ แผนการใช้จ่ายงบประมาณและผลการดำเนินงาน เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณ เปรียบเทียบกับแผนปฏิบัติการและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักส่งเสริมสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ที่บันทึกในระบบ DOC สามารถสรุปจำแนกรายปีงบประมาณ ได้ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

หน่วย : บาท

รายการ (รายไตรมาส)	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ ตามระบบ DOC		ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ		สถานะการเบิกจ่าย
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561					
ไตรมาส 1	8,633,503.74	ร้อยละ 13.16	9,530,790.04	ร้อยละ 14.53	ได้ตามแผน
ไตรมาส 2	28,395,648.9	ร้อยละ 43.30	27,792,068.57	ร้อยละ 42.38	ไม่ได้ตามแผน
ไตรมาส 3	52,151,908.70	ร้อยละ 79.52	48,335,704.20	ร้อยละ 73.70	ไม่ได้ตามแผน
ไตรมาส 4	65,585,287.40	ร้อยละ 100	65,585,287.40	ร้อยละ 100	ได้ตามแผน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562					
ไตรมาส 1	10,538,257.00	ร้อยละ 16.39	9,193,124.24	ร้อยละ 14.30	ไม่ได้ตามแผน
ไตรมาส 2	31,246,711.22	ร้อยละ 48.61	32,532,679.43	ร้อยละ 50.61	ได้ตามแผน
ไตรมาส 3	58,308,929.72	ร้อยละ 90.70	56,209,079.44	ร้อยละ 87.44	ไม่ได้ตามแผน
ไตรมาส 4	64,284,404.88	ร้อยละ 100	63,794,404.88	ร้อยละ 99.24	ไม่ได้ตามแผน
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563					
ไตรมาส 1	8,041,169.50	ร้อยละ 13.47	5,633,861.00	ร้อยละ 9.43	ไม่ได้ตามแผน
ไตรมาส 2	14,426,435.00	ร้อยละ 24.16	14,126,571.42	ร้อยละ 23.66	ไม่ได้ตามแผน
ไตรมาส 3	51,197,825.43	ร้อยละ 85.74	43,694,377.74	ร้อยละ 73.17	ไม่ได้ตามแผน
ไตรมาส 4	59,713,955.99	ร้อยละ 100	57,945,275.99	ร้อยละ 97.04	ไม่ได้ตามแผน

จากตารางที่ 4.19 พิจารณาในส่วนของแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และผลการเบิกจ่ายงบประมาณ พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนเฉพาะไตรมาส 1 และไตรมาส 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนเฉพาะไตรมาส 2 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนทั้ง 4 ไตรมาส พิจารณาภาพรวมทั้ง 3 ปีงบประมาณ ส่วนใหญ่ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนที่กำหนด

4.2.3 ผลการวิเคราะห์การเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 เปรียบเทียบกับคะแนนตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการ

กรมอนามัยกำหนดให้การเบิกจ่ายงบประมาณ เป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการระดับหน่วยงาน ภายใต้ชื่อตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ โดยในการคำนวณคะแนนตัวชี้วัด กรมอนามัยกำหนดเกณฑ์พิจารณาจากความสามารถในการเบิกจ่ายเงินงบประมาณสะสมตามรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายภาพรวม โดยใช้ฐานข้อมูลจากระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณ แบ่งการประเมินตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการ ออกเป็น 2 รอบการประเมิน โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 แบ่งประเมินรอบ 5 เดือน และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 แบ่งประเมินรอบ 6 เดือน จำแนกผลการประเมินแต่ละปีงบประมาณ ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 กรมอนามัยแบ่งการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการเป็น 2 รอบ ได้แก่ ประเมินรอบที่ 1 (ตุลาคม 2560 - กุมภาพันธ์ 2561) และรอบที่ 2 (มีนาคม - กรกฎาคม 2561) ซึ่งการประเมินตัวชี้วัดร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พิจารณาตามความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณสะสมตามรายจ่ายภาพรวม งบลงทุน และงบดำเนินงาน จาก 14 โครงการสำคัญของหน่วยงานเทียบกับวงเงินงบประมาณที่หน่วยงานได้รับ การประเมินรอบที่ 1 (ตุลาคม 2560 - กุมภาพันธ์ 2561) พิจารณาจากผลการเบิกจ่ายในเดือนกุมภาพันธ์ 2561 พบว่า ภาพรวมเบิกจ่ายงบประมาณได้ร้อยละ 51.44 (เป้าหมายร้อยละ 53) งบดำเนินงานเบิกจ่ายได้ร้อยละ 51.57 (เป้าหมายร้อยละ 53) และงบลงทุนเบิกจ่ายได้ร้อยละ 50.58 (เป้าหมายร้อยละ 44) เมื่อคำนวณคะแนนถ่วงน้ำหนักแล้วส่งผลให้สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีผลการประเมินรอบที่ 1 (ตุลาคม 2560 - กุมภาพันธ์ 2561) 4.6100 คะแนน ในส่วนของการประเมินรอบที่ 2 (มีนาคม - กรกฎาคม 2561) พบว่าในเดือนกรกฎาคม 2561 ภาพรวมเบิกจ่ายงบประมาณได้ร้อยละ 92.64 (เป้าหมายร้อยละ 96) งบดำเนินงานเบิกจ่ายได้ร้อยละ 92.47 (เป้าหมายร้อยละ 96) และงบลงทุนเบิกจ่ายได้ร้อยละ 100 (เป้าหมายร้อยละ 88) เมื่อคำนวณคะแนนถ่วงน้ำหนักแล้วส่งผลให้สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีผลการประเมินรอบที่ 2 (มีนาคม - กรกฎาคม 2561) 3.7488 คะแนน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 กรมอนามัยกำหนดรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ เช่นเดียวกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ ซึ่งพิจารณาตามความสามารถในการเบิกจ่ายงบประมาณสะสมตามรายจ่ายภาพรวม (4 งบรายจ่าย ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบเงินอุดหนุน งบรายจ่ายอื่น) งบดำเนินงาน งบลงทุน และงบรายจ่ายอื่น ของหน่วยงาน เทียบกับวงเงินงบประมาณที่หน่วยงานได้รับ การประเมินรอบที่ 1 (ตุลาคม 2561 - กุมภาพันธ์ 2562) พิจารณาจากผลการเบิกจ่ายในเดือนกุมภาพันธ์ 2562 พบว่า มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวม ร้อยละ 51.56 (เป้าหมายร้อยละ 48) งบดำเนินงานเบิกจ่ายได้ร้อยละ 50.96 (เป้าหมายร้อยละ 48) และงบลงทุนเบิกจ่ายได้ร้อยละ 86.72 (เป้าหมายร้อยละ 51) ซึ่งทั้งรายจ่ายภาพรวม งบดำเนินงานและ

งบลงทุน เบิกจ่ายได้สูงกว่าเป้าหมาย ส่งผลให้การประเมินตัวชี้วัดการปฏิบัติตามการปฏิบัติราชการ ได้ 5.0000 คะแนน ในส่วนของการประเมินรอบที่ 2 (มีนาคม - กรกฎาคม 2562) พบว่าในเดือน กรกฎาคม 2562 เบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมเบิกได้ ร้อยละ 95.01 (เป้าหมายร้อยละ 96) งบดำเนินงาน เบิกจ่ายได้ร้อยละ 94.94 (เป้าหมายร้อยละ 96) และงบลงทุนเบิกจ่ายได้ร้อยละ 100 (เป้าหมายร้อยละ 99) ซึ่งแม้ว่าจะมีผลการเบิกจ่ายภาพและผลการเบิกจ่ายงบลงทุนรวมสูงกว่าเป้าหมาย แต่เมื่อคำนวณ คะแนนถ่วงน้ำหนักแล้วส่งผลให้สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีผลคะแนนการประเมินอยู่ที่ 4.6465 คะแนน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 กรมอนามัยแบ่งการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามตัวชี้วัด การปฏิบัติตามการปฏิบัติราชการเป็น 2 รอบ ได้แก่ ประเมินรอบที่ 1 (ตุลาคม 2562 - มีนาคม 2563) และ รอบที่ 2 (เมษายน - กันยายน 2563) ซึ่งการประเมินตัวชี้วัดร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ โดยแต่ละระดับมีการประเมินในหลาย องค์ประกอบและพิจารณาตามความสามารถในการเบิกจ่ายประมาณสะสมตามรายจ่ายภาพรวม (4 งบรายจ่าย ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุนงบเงินอุดหนุน งบรายจ่ายอื่น) งบดำเนินงาน งบลงทุน และงบรายจ่ายอื่น ของหน่วยงานเทียบกับวงเงินงบประมาณที่หน่วยงานได้รับ โดยจากการประเมิน รอบที่ 1 (ตุลาคม 2562 - มีนาคม 2563) พิจารณาจากผลการเบิกจ่ายในเดือนมีนาคม 2563 พบว่า มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวม ร้อยละ 23.21 (เป้าหมายร้อยละ 55) งบดำเนินงานเบิกจ่ายได้ ร้อยละ 25.08 (เป้าหมายร้อยละ 55) และงบลงทุนเบิกจ่ายได้ร้อยละ 5.80 (เป้าหมายร้อยละ 61) ซึ่งทั้งรายจ่ายภาพรวม งบดำเนินงานและงบลงทุน เบิกจ่ายได้ต่ำกว่าเป้าหมาย ส่งผลให้การประเมิน ตัวชี้วัดการปฏิบัติตามการปฏิบัติราชการ ได้ 1.6000 คะแนน ในส่วนของการประเมินรอบที่ 2 (เมษายน - กันยายน 2563) พบว่าในกันยายน 2563 เบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมเบิกได้ ร้อยละ 97.04 (เป้าหมายร้อยละ 100) งบดำเนินงานเบิกจ่ายได้ร้อยละ 99.55 (เป้าหมายร้อยละ 100) และงบลงทุน เบิกจ่ายได้ร้อยละ 71.26 (เป้าหมายร้อยละ 100) ซึ่งทั้งรายจ่ายภาพรวม งบดำเนินงานและงบลงทุน เบิกจ่ายได้ต่ำกว่าเป้าหมายเช่นเดียวกับการประเมินรอบที่ 1 ส่งผลให้การประเมินตัวชี้วัดการปฏิบัติตามการปฏิบัติราชการ ได้ 3.6325 คะแนน

จากการวิเคราะห์ผลคะแนนตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สามารถสรุปเปรียบเทียบผลคะแนนแต่ละปีงบประมาณได้ดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 เปรียบเทียบคะแนนตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

ปีงบประมาณ	ตัวชี้วัด	คะแนน ประเมิน	คะแนนที่ได้	
			รอบที่ 1	รอบที่ 2
2561	ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ	5.0000	4.6100	3.7488
2562	ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ	5.0000	5.0000	4.6465
2563	ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ	5.0000	1.6000	3.6325

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ และวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณและตัวชี้วัดการรับรองการปฏิบัติราชการ กรมอนามัย โดยผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับทุติยภูมิจากเอกสารงบประมาณ พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 แผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกข้อความแจ้งการจัดสรรเงินงบประมาณประจำปีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรม Microsoft Excel เพื่อคำนวณหาผลรวม ผลต่างและค่าร้อยละ แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิเคราะห์
- 5.2 อภิปรายผลการวิเคราะห์
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิเคราะห์

5.1.1 งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

จากการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 พบว่า ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 2 ประเภทรายจ่าย ได้แก่ งบดำเนินงาน และงบลงทุน โดยเมื่อพิจารณาจากแผนปฏิบัติการประจำปี พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 52,486,827 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับจัดสรรงบประมาณ 47,844,800 บาท ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 4,642,027 บาท (คิดเป็นร้อยละ 8.84) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณ 51,962,434 บาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 4,117,634 บาท (คิดเป็นร้อยละ 8.61) แต่เมื่อเปรียบเทียบกับแนวโน้มการจัดสรรงบประมาณ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 พบว่ามีแนวโน้มที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 524,393 บาท (คิดเป็นร้อยละ 1.0) แต่เนื่องจากระหว่างปีงบประมาณสำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรเพิ่มเติมจากกรมอนามัย ทั้งยังมีการโอนงบประมาณไปยังหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงมีการโอนงบประมาณคืนกรมอนามัย ส่งผลให้มีฐานงบประมาณ

เปลี่ยนแปลงไปจากแผนปฏิบัติการประจำปี ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาจึงใช้ฐานงบประมาณที่ได้รับจัดสรรระหว่างปีงบประมาณ สรุปเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ ดังนี้

1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 65,585,287.40 บาท จำแนกเป็นงบดำเนินงาน 64,018,313.70 บาท (คิดเป็นร้อยละ 97.61) และงบลงทุน 1,566,973.70 บาท (คิดเป็นร้อยละ 2.39) ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากแผนปฏิบัติการประจำปี 13,098,460.40 บาท (คิดเป็นร้อยละ 24.95)

2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 64,284,404.88 บาท จำแนกเป็นงบดำเนินงาน 62,851,051.88 บาท (คิดเป็นร้อยละ 97.77) และงบลงทุน 1,433,353 บาท (คิดเป็นร้อยละ 2.23) ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากแผนปฏิบัติการประจำปี 16,439,604.88 บาท (คิดเป็นร้อยละ 34.36)

3) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น 59,713,955.99 บาท จำแนกเป็นงบดำเนินงาน 54,421,105.99 บาท (คิดเป็นร้อยละ 91.14) และงบลงทุน 5,292,850 บาท (คิดเป็นร้อยละ 8.86) ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นจากแผนปฏิบัติการประจำปี 7,751,521.99 บาท (คิดเป็นร้อยละ 14.92)

ผู้ศึกษาได้เปรียบเทียบแนวโน้มงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 1,300,882.52 บาท (คิดเป็นร้อยละ 1.98) และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับจัดสรรงบประมาณลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 4,570,448.89 บาท (คิดเป็นร้อยละ 7.11) และลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 จำนวน 5,871,331.41 บาท (คิดเป็นร้อยละ 8.95) จึงสรุปได้ว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับงบประมาณสูงสุด รองลงมาคือปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

เมื่อจำแนกตามประเภทงบประมาณ พบว่า งบดำเนินงานมีสัดส่วนงบประมาณมากถึงร้อยละ 90 ขึ้นไป โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ได้รับงบประมาณสูงสุด รองลงมาคือ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับงบประมาณภาพรวมในแต่ละปีงบประมาณ ในส่วนของงบลงทุนที่มีสัดส่วนงบประมาณไม่ถึงร้อยละ 10 พบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ได้รับจัดสรรงบประมาณสูงสุด รองลงมาคือ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ตามลำดับ ซึ่งแม้ว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จะได้รับจัดสรรงบลงทุนสูงสุดแต่ก็ไม่มีผลทำให้งบประมาณภาพรวมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สูงกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562 สรุปดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : บาท

ประเภท งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
งบดำเนินงาน	64,018,313.70	97.61	62,851,051.88	97.77	54,421,105.99	91.14
งบลงทุน	1,566,973.70	2.39	1,433,353	2.23	5,929,850	8.86
รวม	65,585,287.40	100	64,284,404.88	100	59,713,955.99	100
		-	ลดลง 1.98 %		ลดลง 7.11 %	

5.1.2 ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563

ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ของสำนักส่งเสริมสุขภาพ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณของกรมอนามัย และเปรียบเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงาน ซึ่งผลการเบิกจ่ายงบประมาณได้ถูกกำหนดเป็นตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของหน่วยงาน สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 ได้ดังนี้

1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 งบลงทุน สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตั้งแต่ไตรมาส 1 โดยไตรมาส 1 - 2 สามารถเบิกจ่ายได้สูงกว่าเป้าหมาย และเบิกจ่ายได้ทั้งหมดในไตรมาส 3 ช่วงเดือน มิถุนายน 2561 คิดเป็นร้อยละ 100 ในส่วนของงบดำเนินงาน พบว่า ไตรมาส 1 - 3 ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย แต่เมื่อเข้าสู่ไตรมาส 4 สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ด้วยงบดำเนินงานที่มีสัดส่วนมากถึงร้อยละ 97.61 จึงส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน คือ ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย ในไตรมาส 1 - 3 แต่เมื่อสิ้นไตรมาส 4 สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 100 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณเมื่อเปรียบเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ที่บันทึกในระบบระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (Department Operation Center : DOC) พบว่า ไตรมาส 1 สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผน แต่ยังไม่ได้ตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด ขณะที่ไตรมาส 2 - 3 ไม่สามารถเบิกได้ตามแผน สอดคล้องกับผลการเบิกจ่ายงบประมาณเมื่อเทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายของกรมอนามัย ส่วนไตรมาส 4 เบิกจ่ายงบประมาณได้ทั้งตามแผนและตามเป้าหมายที่กำหนด

2) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 งบลงทุน สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตั้งแต่ไตรมาส 1 โดยไตรมาส 1 - 3 สามารถเบิกจ่ายได้สูงกว่าเป้าหมายและเบิกจ่ายได้ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 กระทั่งไตรมาส 4 กรมอนามัยสนับสนุนงบประมาณสำหรับพัฒนาแอปพลิเคชันคัดกรองความเสี่ยงหญิงตั้งครรภ์ ทำให้มีฐานงบประมาณเพิ่มขึ้นและเนื่องจากเป็นงบประมาณที่ได้รับจัดสรรช่วงปลายปี ประกอบกับมีกระบวนการดำเนินงานหลายขั้นตอนทำให้เบิกจ่ายงบประมาณไม่ทันรอบปีงบประมาณ ส่งผลให้เมื่อสิ้นไตรมาส 4 เบิกจ่ายได้เพียง ร้อยละ 65.81 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมาย ในส่วนของงบดำเนินงาน พบว่า ไตรมาส 1 ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย แต่เริ่มเบิกจ่ายงบประมาณได้สูงกว่าเป้าหมายตั้งแต่ ไตรมาส 2 - 4 หากพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวม

พบว่า ไตรมาส 1 ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามเป้าหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการเบิกจ่ายงบดำเนินงาน ส่วนไตรมาส 2 - 3 สามารถเบิกได้ตามเป้าหมาย สอดคล้องกับผลการเบิกจ่ายงบดำเนินงานและงบลงทุน ส่วนไตรมาส 4 ดังที่กล่าวไปข้างต้นแล้วว่า ได้รับจัดสรรงบลงทุนเพิ่มขึ้นแต่ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณภายในสิ้นไตรมาสได้ส่งผลให้งบลงทุนเบิกไม่ได้ตามแผน และส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณในภาพรวมไม่ได้ตามเป้าหมายด้วยเช่นเดียวกัน โดยเบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ 99.24 จากเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด ร้อยละ 100

เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณเปรียบเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่บันทึกในระบบระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (Department Operation Center : DOC) พบว่า มีเพียงไตรมาส 2 ที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันทั้งผลการเบิกจ่ายเมื่อเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณและเทียบกับเป้าหมายกรมอนามัย ส่วนไตรมาส 1 และไตรมาส 4 ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณและตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด มีข้อสังเกตของผลการเบิกจ่ายงบประมาณในไตรมาส 3 เมื่อเทียบผลการเบิกจ่ายงบประมาณกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า ไม่สามารถเบิกจ่ายได้ตามแผน แต่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด

3) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละไตรมาสได้ตามเป้าหมาย โดยพบว่า งบลงทุนซึ่งได้รับโอนจัดสรรงบประมาณในไตรมาส 2 ส่งผลให้ไตรมาส 2 เบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ 5.80 ไตรมาส 3 เบิกจ่ายได้ ร้อยละ 64.52 และไตรมาส 4 เบิกจ่ายได้ ร้อยละ 71.26 ซึ่งเบิกจ่ายได้ต่ำกว่าเป้าหมายทุกไตรมาส ในส่วนของดำเนินงาน ไตรมาส 1 เบิกจ่ายได้ร้อยละ 12.66 ไตรมาส 2 เบิกจ่ายได้ ร้อยละ 25.08 ไตรมาส 3 เบิกจ่ายได้ ร้อยละ 76.11 และไตรมาส 4 เบิกจ่ายได้ร้อยละ 99.55 ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายทุกไตรมาสเช่นเดียวกับงบลงทุน ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมไม่ได้ตามเป้าหมายด้วย โดยเมื่อสิ้นปีงบประมาณเบิกจ่ายงบประมาณได้เพียงร้อยละ 97.04 เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณเมื่อเปรียบเทียบกับแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่บันทึกในระบบระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (Department Operation Center : DOC) พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ก็ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณเช่นเดียวกัน

จากผลการวิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 ที่กล่าวไปข้างต้น สามารถสรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณ เทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายกรมอนามัย และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ได้ตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 สรุปผลการเบิกจ่ายงบประมาณ เทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายกรมอนามัย และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

หน่วย : ร้อยละ

รายการ (รายไตรมาส)	เป้าหมายการเบิกจ่าย กรมอนามัย	แผนการใช้จ่ายงบประมาณ สำนักส่งเสริมสุขภาพ ในระบบ DOC	ผลการเบิกจ่าย
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561			
ไตรมาส 1	33.00	13.16	23.36
ไตรมาส 2	63.00	43.30	45.65
ไตรมาส 3	90.00	79.52	74.05
ไตรมาส 4	100.00	100.00	100.00
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562			
ไตรมาส 1	33.00	16.39	17.22
ไตรมาส 2	55.00	48.61	57.59
ไตรมาส 3	84.00	90.70	87.68
ไตรมาส 4	100.00	100	99.24
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563			
ไตรมาส 1	33.00	13.47	12.66
ไตรมาส 2	55.00	24.16	23.21
ไตรมาส 3	84.00	85.74	75.06
ไตรมาส 4	100.00	100.00	97.04

จากตารางที่ 5.2 อาจสรุปได้ว่า ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณที่กรมอนามัยกำหนด ถึงแม้บางไตรมาสจะสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ แต่ก็ยังไม่เป็นผลให้สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมอนามัย ทั้งนี้ นอกจากปัจจัยเรื่องการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายแล้ว ปัจจัยเรื่องงบประมาณสำหรับจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูกก็มีส่วนสำคัญที่ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณโดยเฉพาะช่วงไตรมาส 1 - 2 ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งมีลักษณะเดียวกันทั้ง 3 ปีงบประมาณ

เมื่อพิจารณาแนวโน้มผลการเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละไตรมาสเทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมอนามัย ตั้งแต่ปีงบประมาณพ.ศ. 2561 - 2563 พบว่า ในไตรมาส 1 และไตรมาส 2 สำนักส่งเสริมสุขภาพไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายในไตรมาส 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายในไตรมาส 3 เป็นต้นไป ส่วนปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ไม่สามารถเบิกจ่ายงบประมาณแต่ละไตรมาสได้ตามเป้าหมาย ทั้งนี้ เนื่องจากผลการเบิกจ่ายงบประมาณมีผลต่อคะแนนตัวชี้วัดการคุ้มครองการปฏิบัติราชการ ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ จึงพบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีผลคะแนนการประเมินรอบที่ 1 เท่ากับ 4.6100 และรอบที่ 2 เท่ากับ 3.7488 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีผลคะแนน การประเมิน รอบที่ 1 เท่ากับ

5.0000 และรอบที่ 2 เท่ากับ 4.6465 และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีผลคะแนนการประเมินรอบที่ 1 เท่ากับ 1.6000 และรอบที่ 2 เท่ากับ 3.6325 ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีผลประเมินสูงกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ทั้ง 2 รอบการประเมิน ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์แล้วพบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 มีผลการเบิกจ่ายสูงกว่าเป้าหมาย ส่งผลให้เมื่อคำนวณคะแนนถ่วงน้ำหนักแล้วทำให้ได้คะแนนการประเมินสูงกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2563 ซึ่งมีผลการเบิกจ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายทั้ง 2 รอบการประเมิน

5.2 อภิปรายผลการวิเคราะห์

สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ใน 2 ประเภทรายจ่าย ได้แก่ งบดำเนินงานและงบลงทุน โดยพบว่า มีแนวโน้มได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายลดลง ซึ่งมีแนวโน้มตรงกันข้ามกับงบประมาณรายจ่ายของกรมอนามัย ตามที่ปรากฏในเอกสารงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 ซึ่งได้รับจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น โดยงบประมาณรายจ่ายที่สำนักส่งเสริมสุขภาพได้รับจัดสรรแต่ละปีงบประมาณนั้น มีสัดส่วนของงบดำเนินงานมากถึง ร้อยละ 90 ขึ้นไป ซึ่งมีผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยหากไม่สามารถเบิกจ่ายงบดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย ก็จะส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณภาพรวมของสำนักส่งเสริมสุขภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนดด้วย ขณะเดียวกันการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายที่กรมอนามัยกำหนด ถึงแม้จะสามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนแต่ก็ไม่เป็นผลให้สำนักส่งเสริมสุขภาพเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมาย ส่งผลต่อคะแนนตัวชี้วัดการปฏิบัติการปฏิบัติราชการที่แม้จะมีองค์ประกอบของการประเมินเพื่อช่วยให้ได้คะแนนการประเมินสูงขึ้น แต่ผลการเบิกจ่ายงบประมาณก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อคะแนนการประเมินตัวชี้วัดการปฏิบัติการปฏิบัติราชการ ตัวชี้วัดที่ 2.3 ร้อยละการเบิกจ่ายงบประมาณ

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิเคราะห์ทั้งงบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ พบว่า การเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักส่งเสริมสุขภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ประการสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินการดังกล่าวคือ การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณไว้ต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมอนามัย ดังนั้น ปัจจัยที่จะส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักส่งเสริมสุขภาพเป็นไปตามเป้าหมาย คือ วางแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายตามนโยบายหรือแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่กรมอนามัยกำหนดก่อนที่จะได้รับอนุมัติ พร้อมกับดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ หากการดำเนินงานเป็นไปตามแผนจะส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายด้วย ภายใต้ความร่วมมือของบุคลากรและการเร่งรัด กำกับ ติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณ โดยคณะกรรมการบริหารและผู้เกี่ยวข้องภายในสำนักส่งเสริมสุขภาพ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเชิงการพัฒนา

พัฒนาแนวทางการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยนำหลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Management) แนวคิดวงจรการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) แนวคิดการวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่ายงบประมาณ (PART) มาเป็นเครื่องมือในการการติดตามความคืบหน้าและระดับความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผน และความคืบหน้าของการใช้จ่ายงบประมาณอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการใช้ระบบศูนย์ติดตามผลการปฏิบัติงาน กรมอนามัย (Department Operation Center : DOC) ในการจัดทำแผนปฏิบัติการ แผนการใช้จ่ายงบประมาณและกำกับติดตามผลการดำเนินงาน

5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1) วิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณของสำนักส่งเสริมสุขภาพ โดยวิเคราะห์ข้อมูลของทุกกลุ่มงานภายในสำนักส่งเสริมสุขภาพ เพื่อเปรียบเทียบแผนการดำเนินงานกับผลการเบิกจ่ายงบประมาณ สำหรับประเมินผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณต่อไป

2) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณและการเบิกจ่ายงบประมาณให้ประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

1. กมลทิพย์ คงสวัสดิ์พร. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ 2556 ของกรมที่ดิน. [สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสยาม; 2558
2. รัตติยา สัจจภิรมย์. ปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม; 2561.
3. ไพรัตน์ ตระการศิรินนท์. การคลังภาครัฐ. เชียงใหม่: คณิงนิจการพิมพ์; 2548.
4. อารีลักษณ์ พงษ์โสภา. กระบวนการงบประมาณที่มีความสัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลของการบริหารงบประมาณ กรณีสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต]. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2545.
5. อเนก เขียรถาวร. การคลังภาครัฐ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง; 2530.
6. สมณิต บุญญาสัย. รายงานการวิเคราะห์ เรื่อง การวิเคราะห์งบประมาณเงินหน่วยบริการรูปแบบพิเศษ ฝ่ายเผยแพร่และจัดจำหน่าย สำนักพิมพ์ ระหว่างปีงบประมาณ 2557 – 2559. นนทบุรี: ฝ่ายเผยแพร่และจัดจำหน่าย สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช; 2561.
7. ธนภรณ์ เอกเผ่าพันธุ์. การวางแผนและควบคุมโดยงบประมาณ. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์; 2548.
8. สำนักงบประมาณของรัฐสภา. คู่มือสนับสนุนการปฏิบัติงานของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560. [อินเทอร์เน็ต]. 2560. [เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parbudget/download/article/1manual.pdf>
9. ญัฐวรณ อินทรทิตย์. การบริหารงบประมาณ สำนักงบประมาณ. [อินเทอร์เน็ต]. 2562. [เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: http://km.moi.go.th/Cops/CoPs_1/27.cop020462/5.pdf

10. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. เอกสารการสอนชุดวิชาการคลังและงบประมาณ (หน่วยที่ 9-15). นนทบุรี: 2549.
11. สำนักงบประมาณ. พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2561. [อินเทอร์เน็ต]. 2561. [เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563]. เข้าถึงได้จาก:
<https://www.bb.go.th/topic.php?gid=792&mid=791>
12. สำนักงบประมาณ. ระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. 2562. [อินเทอร์เน็ต]. 2562. [เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563]. เข้าถึงได้จาก:
<https://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=10068&mid=266&catID=0>
13. สำนักงบประมาณ. หลักเกณฑ์จำแนกประเภทรายจ่ายตามงบประมาณ. [อินเทอร์เน็ต]. 2560. [เข้าถึงเมื่อ 20 มกราคม 2563]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.bb.go.th/topic-detail.php?id=1251&mid=268&catID=0>
14. อนุชมนต์ ชูวงศ์ศตวรรษ. การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปี ชวงงบประมาณ ปี พ.ศ. 2555 – 2557. นนทบุรี: สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย; 2558.
15. อนุชมนต์ กิจสมมารถ. วิเคราะห์งบประมาณและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ กองออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557 - 2559. นนทบุรี: กองออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ กรมอนามัย; 2561.
16. เมธีรัฐญา เจตน์คุณาวัดน์. การวิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ 2559 - 2561 ในระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี; 2562.
17. สันต์ทัศน์ เพ็ญจันทร์. รายงานการวิเคราะห์ เรื่อง วิเคราะห์งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 – 2563 ของสำนักส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่; 2564.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

เอกสารประกอบการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 – 2563 สำนักส่งเสริมสุขภาพ

1. แผนปฏิบัติการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	 https://bit.ly/3FDyUqQ
2. การโอนงบประมาณรายจ่าย ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	 https://bit.ly/3xbawJR
3. รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	 https://bit.ly/3cCyzbm
4. เอกสารการดำเนินงานจัดซื้อนมผงเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี จากแม่สู่ลูก	 https://bit.ly/3oPLeNJ
5. กฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง	 https://bit.ly/3cHhrRy
6. คะแนนตัวชี้วัดตามคำรับรองการปฏิบัติราชการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2563	 https://bit.ly/3cD921E